КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ПЛЕНУМИ ШАРАФИГА

Андижонлик мусобақадошларимиз маслаҳатларига амал қилиб, августнинг қолган ғанимат кунларида ғўза парваришини янада қизғин давом эттирайлик!

Турсуной Охунова бошлаган ташаббусга қўшилиб, пахтани машинада теришга пухта тайёрланайлик!

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

6-ЙИЛ ЧИҚИШИ
№ 161 (1423)
16 АВГУСТ ЯКШАНБА 1959 ЙИЛ
БАҲОСИ 20 ТИЙИН

Турсуной мусобақага чақирмоқда

Эргаш РАЙИМҚУЛОВ — Чақириғингизни бажонидил қабул қилдим, Турсуной, Сиздан орқада қолмайман. Мавсумда 105 тонна пахта теришимга ишонинг.

Турсуной ОХУНОВА — Ҳимматингизга балли. Йигит киши сўзидан қайтмайди. Сизга ишонамиз. Мен ҳам ўз сўзимнинг устидан чиқаман, мавсумда 100 тонна пахта териб бераман.

В. Салов фотоси.

«Биз бу йил катта синов олдида турибмиз. Областимизнинг илгариги шон-шуҳратини тиклашимиз, мамлакатга 460 минг тонна пахта етиштириб беришимиз керак. Ана шу умумхалқ курашига муносиб ҳисса қўшиш мақсадида мен машинада 100 тонна пахта териб бериш юзасидан ўз зиммамга мажбурият олишим билан бирга, барча механизаторни ҳам мендан ўрнак олишга чақираман».

Бу — Чиноз районидаги Киров номли колхознинг моҳир механизатори Турсуной Охунованинг жанговар чақириғи—қалбида Ватанга муҳаббат, элга садоқат туйғуси барқ урган олижаноб ватанпарварнинг юрак сўзларидир!

Ирмоқлар қўшилиб дарё мавж уради деганларидай, бугун областимизнинг илғор хўжаликларида: Турсунойнинг чақириғига қўшиламиз, астойдил бел боғлаб ишлаб, мавсумда ўз агрегатимиз билан 100 тоннадан «оқ олтин» терамиз, бу бизнинг КПСС Марказий Комитетининг навбатдаги Пленумига муносиб меҳнат совғамиз бўлади деб, зиммаларига оширилган мажбуриятлар олаётган азамат механизаторларнинг сафи янада кенгайиб кетди.

— Турсуной, — деб хат ёзди Чиноз районидаги Сталин номли колхознинг механизатори Эргаш Райимқулов, — Сиз мавсумда 100 тонна пахта теришга сўз бериб, ажойиб ташаббусни бошлабсиз. Бу ташаббусингиз бизнинг колхоз механизаторларини ҳам ғоятда руҳлантириб юборди.

Эргаш Райимқулов Турсунойга мурожаат қилиб, мавсумда 105 тонна пахта теришга аҳд қилганлигини ва дўстона мусобақалашишга тайёр эканлигини билдирди.

Эндиликда областимизнинг илғор колхоз ва совхозларидан «Турсуной Охунова билан бир сафда борамиз» деб аҳд қилган механизаторларнинг овози хар томондан баралла эшитилмоқда. Бўка район «Бўка» совхозининг механизатори Ойбола Эрхонов ўтган йили ўз агрегати билан 30 тоннагина пахта терган эди. Бу йил Ойбола мавсумда камида 80 тонна пахта териш юзасидан мажбурият олиб, Турсунойнинг чақириғига қўшилганлигини билдирди.

Қуйи Чирчиқ районидаги «ЎзССР беш йиллиги» совхозининг механизаторлари ҳам Турсунойнинг чақириғини кенг муҳокама қилдилар. Совхознинг А. Муродов, Ш. Атаманов, А. Азизхўжаев каби ўнлаб механизатор мавсумда 100 тоннадан пахта теришга аҳд қилдилар.

Бу, шу кеча-кундузда ҳар бир механизаторнинг шиори КПСС Марказий Комитети пленуми шарафига машина билан кўпроқ пахта териш, областимиз шуҳратини кўтаришдир. Ана шу шиор остида умумий муваффақиятларга эришиш ҳар жиҳатдан колхоз ва совхоз раҳбарларининг механизаторларга қулай иш шароити яратиб беришларига, уларни ҳалол меҳнатга рағбатлантиришларига, машина билан пахта теришга кенг йўл очиб беришларига боғлиқ.

Бироқ, областимизнинг бир қатор колхоз ва совхозларининг раҳбарлари ҳали ҳам бу муҳим давлат аҳамиятига эга бўлган вазифага етарли эътибор бермай келмоқдалар. «Пискент» совхозида 15 га яқин пахта териш машинаси шу кунгача ремонт қилинмаган. Районнинг бир қатор колхозларида ремонт талаб пахта териш машиналари ўтакетган масъулиятсизлик орқасида ҳалигача РТСга келтирилмаган.

Бу колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари областимизда кенг қулоч ёяётган турсунойлар ташаббусини ноҳотки тушуниб етмаётган бўлсалар. Ахир, бу совхоз ва колхозларнинг механизаторлари Турсуной бошлаган ташаббусдан ортда қолишни истамайдилар-ку! Уларнинг ҳам юрагида ўти бор, улар ҳам мўл ҳосил учун курашга муносиб ҳисса қўшиш иштиёқи билан яшамоқдалар.

Вазифа — область колхоз ва совхозларида Турсуной Охунова бошлаган ташаббусни кенг ёйдириб, юз тонначи механизаторлар сафини кенгайтиришдан иборат. Район партия комитетлари, район ижроия комитетлари раҳбарлари колхоз ва совхозларда терим машиналарининг мавсумга тахт қилиниши устидан назорат қилиб боришлари, машинада пахта териш планининг сўзсиз бажарилишини таъминлаш тадбирларини амалга оширишлари лозим.

Механизатор ўртоқлар! Турсуной Охунова ташаббусини кенг ёйлик. Она-Ватанга мўл-кўл пахта топшириб, КПСС Марказий Комитетининг навбатдаги Пленумини ёруғ юз билан кутиб олайлик!

Пайкалда

Пайкал кезар тўртта қизолоқ,
Ҳалол меҳнат бўлмиш имтиҳон.
Қизлар лаби пичирлар ногоҳ;
«Меҳнат билан уйилар хирмон»

«Кўсакларим тезроқ очил» деб
Қўлларимни қовуштирмайман.
Ўтлар юлиб, тунлар сув бериб,
Жоним, сени парваришлайман.

Меҳнат қилай. Тоғ-тоғ пахтани
Элга совға этиш аҳд-бурчим.
Меҳнат — бахтим мулкин
зийнати,
Меҳнат қилсам жўш урар кучим.
Аямайман меҳнатни сендан
Дил севинар сенга қарасам.
Чин ихлос-ла қиламан меҳнат
Ёдда бу йил ичилган қасам»,
Далаларда бу йил ҳосил мўл
Ҳар ғўзада олтин шодаси,
Меҳнат билан кўсак кўпаяр,
Меҳнатдадир деҳқон ваъдаси.
Қуёш чиқиб, далалар яшнаб
Қизлар юзин ювди олтин нур.
Қизлар қизғин иш бошлаб шу дам
Пахтазорда яшнаб кўринур.

Жўра ХОЛМАТОВ.

Ҳисобда бор-у, далада йўқ

Андижонликлар Бекобод райони пахта далаларида

(«Тошкент ҳақиқати» мухбиридан). Мусобақадош Андижон областининг ўзаро текшириш бригадаси аъзолари район колхозлари ва совхозларида ғўза парваришининг қандай бораётганлигини зўр қизиқиш билан текширмоқдалар: Бу ерда пахтадан мўл ҳосил етиштириш учун астойдил курашаётган бригадалар билан бирга, қатор хўжаликларда иш бўшаштириб юборилганлигини ҳам аниқламоқдалар. Кўп жойда сводкадаги иш, даладаги ишга тўғри келмайди. Район бўйича 251 ҳайдов трактори ғўзани культивация қилишда қатнашаяпти, деб ахборот беришган эди. Ҳақиқатда эса далада ишлаётган тракторларнинг сони жуда оз.

Баъзи бир мисолларни келтирамиз. 2-«Далварзин» совхозининг 5-бўлими бошқарувчиси ўртоқ Тошматов мусобақадошларни 19 гектар ернинг ғўзаси кўндалангига ишланди деб ишонтирди. Бироқ, бу гап ёлғон бўлиб чиқди.

«Победа» колхозининг раҳбарлари ҳам кўзбўямачилик билан шуғулланганлар. Улар 7 та трактор ғўзани узунасига культивация қилиш билан банд, дейишган эди, ҳақиқатда эса ҳеч бир трактор далада иш қилаётгани йўқ.

Кўпгина хўжаликларда суғоришга яхши эътибор берилмаяпти, ғўза чанқатиб қўйилаётир. 1-ва 2-«Далварзин» совхозларида шундай ҳоллар рўй бермоқда. 2-«Далварзин» совхозининг 4-бўлимида ғўза чанқатиб қўйилганидан кўсаклар бевақт очилиб кетган.

Бу йил районда анчагина гектар ернинг пахтаси машинада териб олиниши лозим. Лекин мусобақадошлар машина терими учун ажратилган ерларнинг ғўзаси ўт босиб кетганлигини кўриб ачиндилар. Ахир бу аҳвол давом этаберса, машинада пахта териш иши мушкул бўладику.

Текшириш вақтида кўпгина майдонлардаги ғўзага қишлоқ хўжалик зараркунандалари тушганлиги аниқланди. Ваҳоланки, бу ерларда профилактик ишлари ўтказилган. Кўриниб турибдики, қишлоқ хўжалик зараркунандаларига қарши кураш тадбирлари юзаки амалга оширилмоқда. Ҳозирги кунларда ҳам бу иш ўз ҳолига ташлаб қўйилган.

Кейинги кунларда районда меҳнат интизоми пасайиб кетган. Кўпгина колхоз раҳбарлари эришилган ютуқларга маҳлиё бўлиб, ғўзанинг кўкига ишонб, талабчанликни бўшаштириб юборганлр.

«Победа» колхозида ҳам аҳвол яхши эмас. Бу ерда ҳам кўп колхозчилар дала ишларидан четда. Ваҳоланки колхозда ёш ғўза кўп, бундай ерларда парвариш ишларини кучайтириш учун тинмай меҳнат қилиш зарур.

Колхознинг баъзи бир бригадаларида дала ишлари мутлақо эсдан чиқариб қўйилган. Бунинг учун биринчи навбатда колхоз раҳбарлари, қолаверса бригадирлар айбдор.

Бекобод районида ғўза парвариши соҳасидаги ишларнинг бунчалик бўшаштириб юборилганлигига сабаб шуки, район ташкилотлари, қишлоқ хўжлик инспекцияси (бошлиғи Медведев) хўжаликларнинг ишига яқиндан ёрдам бериб, бу ердаги аҳвол билан чуқур танишиб бормайдилар. Район партия комитети эса кўзбўямачилик қилувчи раҳбарларга нисбатан қаттиққўллик қилмаётир.

Мусобақадош андижонликлар шу сингари камчиликларни очиб ташлаш билан бирга, уларни тугатиш йўлларини ҳам кўрсатдилар, дўстона маслахат бердилар. Ҳозир жойларда ана шу маслаҳатлар асосида ишни қизитиб юбориш керак.

Бўлиқ ғўзалардан қолоқлари кўп

Янгийўл районидаги Фрунзе номли колхоз аъзолари бу йил 1715 гектар ерга чигит экиб, ҳар гектар ердан 30 центнердан ҳосил етиштириш юзасидан социалистик мажбурият олишган. Хўш, бу юксак мажбуриятни бажариш учун шу долзарб кунларда қандай ишлар қилинаяпти?

Колхозда пахтадан мўл ҳосил етиштириш учун муносиб иш қилаётган бригадалар ҳам йўқ эмас. Ўртоқ Юсуф Йўлдошев бошлиқ бригада аъзолари 182 гектар майдонда квадрат-уялаб жойлаштирилган ғўзаларни агротехника қоидалари асосида сифатли парвариш қилишиб, мўл ҳосил тўплаганлар. Қишлоқ хўжалик зараркунандаларига қарши кураш яхши уюштирилган. Ҳозир ҳар туп ғўзада 11—12 тадан тўқ кўсак бор.

Яхшисига бўлиб ранс маҳлиё,
Паст ғўзага боқмай қўйди бир киё!

Н. Меламед чизган расм.

Бироқ, колхознинг кўпчилик бригадаларида ғўза парвариши сўнгги кунларда бўшаштириб юборилди. Ўсимликнинг авжи паст, ҳосил олинган мажбуриятни қопламайди.

«Октябрь» участкасидаги бригадаларнинг кўпчилигида юқоридагидай аҳволни кўриш мумкин. Бу участкада 685 гектар ерда ғўза ўстирилаяпти. Бу ишга участка агрономи ўртоқ А. Холимбетов бевосита «раҳбарлик қилмоқда». Маълум бўлишича, ўртоқ Холимбетов бригадаларда тез-тез бўлиб турмас экан.

Бу ерда 8 та бригададан 6 тасида ғўзанинг ривожи ёмон. Ўртоқ Қ. Абдусаматов бошлиқ бригада аъзолари 76 гектар ердан 35 центнердан ҳосил етиштириш мажбуриятини олибдилар. Бироқ бригада ғўзаларини кўрган киши бу ерда мажбуриятга яраша иш қилинмаётганини кўриб ачинади. Ғўзаларни бегона ўтлар ўраб қолган. Карта четларига ишлов берилмаган. Пайкалда ҳанузгача гул ҳам кўрсатмаган, ердан бир қарич ҳам кўтарилмаётган ғўзалар бор.

Шундай бўлишига қарамай бригада ерларида на одам кўринади, на трактор. Ўртоқ Ҳ. Аркбоев бошлиқ бригада ғўзалари ҳам қўшни бригаданинг ғўзаларидан яхши эмас. 70 гектар пахта майдонининг ҳаммасини оралаб, мўлжалдагидай ҳосил тўплаган ғўзани учратмадик. Айрим участкалардаги ғўза эндигина 2—3 тадан кўсак олибди. Карталарда ҳосил эмас, ғумай сероб. Ғўза чанқаб, ҳосил элементларини ташлаб юбораяпти; агар ғўза суғорилса уни қайтадан ўт босиб кетар эмиш?!

Кўриниб турибдики, ҳар иккала бригадада ҳам ҳосилга-ҳосил қўшиш ойлиги яхши ташкил қилинмаган. Ишчи кучлари ва механизациядан унумли фойдаланилмаётир. Мана шу каби аҳвол колхоз раиси Қ. Саидбеков ва партия ташкилотининг секретари С. Тўлаганов ўртоқлар томонидан кўкларга кўтариб мақтаган Фрунзе участкасида ҳам учрайди. Масалан, ўртоқ Ж. Мархабоев бошлиқ бригаданинг 35—40 гектар ердаги ғўзаси суст ривожланмоқда. 15 гектар ердаги ўсимлик ҳаддан ташқари чанқатиб қўйилган.

Бригадада чеканка ҳанузгача тамомланмаган. Дала ишларида 29 кишидан фақат 15—16 киши қатнашаётир. Ўртоқ С. Тожибоев бошлиқ бригаданинг 10 гектарлик картасидаги ғўзалар эндигина 10—11 тадан ҳосил шохи олибди. Бригадада суғориш агротехникаси бузилган. Айрим жойларни сув босиб кетган бўлса, яна бошқа бир карта қондирилмай суғорилган. Аммо участка агрономи ўртоқ Абдулла Қурбонов бу камчиликларни пайқамаган.

Ҳозирги кунда пахта далаларида мавжуд 29 универсалнинг 4 таси юриб турибди. 44 та от культиваторидан бирортаси ҳам ишламаяпти. Гапнинг қисқаси колхоз раҳбарлари бу йил ғўзамиз эртаги, серҳосил, деб мағрурланиб юрган бўлса ҳам, аслида қолоқ ғўзалар бўлиқ ғўзалардан кўп. Шундай экан, хўжаликнинг бутун куч ва имконияти ғўза парваришидаги мавжуд қолоқликни тезда бартараф қилишга қаратилиши лозим.

А. НАБИХЎЖАЕВ.

Ўзбекистон КП Тошкент область комитетида

Область колхозлари ва совхозларида ҳосил тўплашни давом эттириш ва пахта ҳосилини сақлаб қолиш юзасидан шошилинч чораларни амалга ошириш тўғрисида

Область партия комитети бюроси мусобақадош Андижон область пахтакорлари ўзаро текшириш бригадаси ва область партия комитети ходимлари томонидан ўтказилган текширишларнинг натижаларига асосланиб шуни қайд қиладиларки, кейинги кунларда областнинг кўпгина колхоз ва совхозларида ғўза парвариши кескин сусайтириб юборилди.

Ўрта Чирчиқ, Пискент, Бўка, Оққўрғон, Сирдарё, Гулистон районларида каттагина майдонлардаги ғўзаларни ўт босган. Бу жиҳатдан Оққўрғон районидаги Карл Маркс номли (раиси ўртоқ Ян), Охунбобоев номли (раиси ўртоқ Субанов), Куйбишев номли (раиси ўртоқ Раҳмонов), Сирдарё районидаги «Ҳақиқат» (раиси ўртоқ Йўлдошева) ва «Пискент» (директори ўртоқ Киселев) совхозларида аҳвол айниқса ёмон.

Машина терими учун ажратилган участкалардаги ғўзаларнинг ўт босиб кетганлиги катта хавф туғдирмоқда. Кўпгина хўжаликларда ғўза бостириб суғорилаётир ёки чанқатиб қўйилмоқда, бу эса кўсакларнинг пишиб етилишини кечиктирмоқда ва ҳосил элементларининг тўкилишига олиб келмоқда.

Ўзбекистон КП Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг ҳамда область партия комитетининг суғоришни ўтказиш билан боғлиқ бўлган қарорлари қониқарсиз бажарилмоқда.

Чеканкани туғаллаш вақти етганига қарамасдан бир қатор хўжаликларда ҳалигача анчагина майдонда чеканка туғалланмаган, баъзибир карталарда эса бу иш сифатсиз бажарилган.

Ғўзани суғоришда ва парвариш қилишда шаблонга йўл қўйилмоқда, асосий эътибор ривожланишдан орқада қолаётган ғўзани парвариш қилишга қаратилмаётир.

Ғўзани сифатли культивация қилиш, суғориш, бегона ўтларни йўқотиш билан боғлиқ бўлган ишларнинг сифати устидан контроллик суст ташкил этилган. Бригадирлар ва хўжалик раҳбарлари бажарилган ишни ўзлари қабул қилиб олмайдилар, сифатини текширмайдилар, лекин ҳақ тўлайдилар. Бу эса давлат ва колхоз мулкини ўринсиз сарф қилинишига олиб келади.

Кўпгина хўжаликларда мутахассисларнинг роли ва жавобгарлиги ғоят пасайтириб юборилган.

Буларнинг ҳаммаси шуни кўрсатадики, баъзибир район, колхоз ва совхоз раҳбарлари орасида хотиржамлик ва ўзибўларчилик кайфиятлари юз бермоқда. Ишга танқидий назар билан қарамаслик, кибирланиш сингари фактлар очиқ-ойдин кўринаётир.

Баъзибир район партия комитетлари ва район ижроия комитетлари партия ва совет активларини бевосита даланинг ўзида, дала шийпонларида конкрет ташкилий ишларни ўтказиш учун сафарбар қилмаётирлар.

Баъзибир раҳбарлар ғўза парвариши соҳасида рўй бераётган камчиликларни кўрсалар ҳам, бу камчиликларни бўяб кўрсатишга ҳаракат қиладилар, ишнинг боришидаги ҳақиқий аҳволни билмайдилар.

Область партия комитетининг бюроси йиғим-терим бошлангунига қадар ғўза парваришини сира ҳам сусайтирмаслик, аксинча бу ишни табақалаштирилган ҳолда ўтказиб, кучайтириш лозим, деб ҳисоблайди. Бунда асосий эътиборни қолоқ участкаларни яхшилаб олишга қаратиш лозим. Бундай ерларда суғоришни сифатли ўтказиш билан бирга ғўзани икки томонлама ишлаш, чопиқ қилиш ва бошқа агротехника тадбирларини амалга оширишни давом эттириш зарур.

Ҳосилга-ҳосил қўшиш ва уни сақлаб қолишда ҳал қилувчи аҳамиятга эга бўлган ҳозирги кунларда далаларда ҳақиқий меҳнат шароитини вужудга келтириш лозим, токи терим бошлангунга қадар бегона ўтларни бутунлай йўқотиш, яқин кунлар ичида чеканкани туғаллаш, суғоришни моҳирлик билан ўтказиш мумкин бўлсин. Ғўза парвариши соҳасидаги барча камчиликларни тугатиш учун ишга раҳбарлик ва контролликни кучайтириш зарур.

Область партия комитети бюроси кўпгина колхоз ва совхозларда, айниқса Ўрта Чирчиқ, (район партия комитетининг секретари ўртоқ Исамуҳамедов), Оққўрғон (район партия комитетининг секретари ўртоқ Нишонбоев), Пискент (район партия комитетининг секретари ўртоқ Латипов), Бўка (район партия комитетининг секретари ўртоқ Ражабов), Чиноз (район партия комитетининг секретари ўртоқ Болмашнов), Сирдарё (район партия комитетининг секретари ўртоқ Каримов) ва Гулистон (район партия комитетининг секретари ўртоқ Укубоев) районларида ғўза парвариши соҳасидаги ишларнинг боришини қониқарсиз деб топди.

Область партия комитети бюроси баъзибир район, колхоз ва совхозларнинг ходимлари ўртасида рўй берган хотиржамлик, ўзибўларчилик, кибирланиш сингари кайфиятларини ишга зарар келтирувчи ҳатти-ҳаракат сифатида қоралайди.

Район партия комитетлари ва район ижроия комитетлари, қишлоқ хўжалик органлари, колхоз ва совхозларнинг раҳбарларининг ҳозирги кундаги муҳим вазифаси барча куч ва ресурсларни қолоқ участкаларни яхшилашга, ғўза парвариши соҳасида рўй бераётган камчиликларни тугатишга сафарбар этишдан иборатдир. Ғўза парвариши ишларига конкрет раҳбарлик қилиб, далаларда ҳақиқий меҳнат шароитини вужудга келтириш область, район партия ва совет активларининг биринчи навбатдаги бурчидир. Мўл ҳосил тақдири ҳал қилинаётган ҳозирги кунларда партия ва совет раҳбар ходимлари, қишлоқ хўжалик органларининг ходимлари далаларда колхозчилар, совхоз ишчилари билан бирга бўлишлари, уларни ишга сафарбар қилиш ва ташкил этишлари, ғўза парваришида бир минут вақтнинг ҳам бекор кетмаслигини таъминлашлари лозим.

Область партия комитети бюроси район партия комитетлари, район ижроия комитетлари ва область қишлоқ хўжалик бошқармаси, совхозлар тресги зиммасига йиғим-терим бошлангунга қадар бўлган қимматли вақтни бекор кетказмасдан ғўзани культивация қилиш, суғориш, чеканка қилиш, ўтдан тозалаш ишлари билан боғлиқ бўлган барча зарур агротехника тадбирларини амалга ошириш вазифасини юклади.

Область партия комитети бюроси область партия, совет активлари, қишлоқ хўжалиги мутахассисларини ҳосилнинг тақдири ва олинган мажбуриятнинг бажарилишига нисбатан жавобгарлик ҳиссини ошириш, ўзларига ва ўз қўл остиларидаги бўлган кишиларга нисбатан талабчанликни ошириш, барча кучни етти йилликнинг биринчи йилида Ватанга камида 460 минг тонна пахта етказиб беришдек муҳим давлат топшириғини бажаришга сафарбар этиш ва шу йўл билан КПСС Марказий Комитети навбатдаги Пленумини далаларда янги меҳнат ғалабаларига эришиш билан кутиб олишга чақирди.

Машина теримига пухта тайёргарлик кўрилмоқда

Тилов Абдалиев 1-«Боёвут» совхозининг 4-бўлимида илғор бригадалардан бирига бошчилик қилмоқда. Бригаданинг 180 гектар ерида ғўза ўстирилаяпти. Ғанишерчилар ҳаракатига қўшилган бу илғор бригадада ғўза механизация ёрдамида икки томонлама парвариш қилинаётир.

— Бу йил биз ҳосилнинг асосий қисмини машина ёрдамида териб олишга аҳд қилганмиз, — дейди Тилов ака, — 150 гектар ернинг ғўзасини машина теримига боп қилиб ўстириб, алоҳида парвариш қилаяпмиз. Ғўзаларимиз калтабақай ҳамда серҳосил бўлиб ривожланмоқда.

К. Холиқулова, Ж. Гулматова, Б. Рустамова сингари ўртоқлар бу бригаданинг илғор ишчилари ҳисобланади. Ҳосил тақдири ҳал қилинаётган ҳозирги кунларда улар янада ғайрат кўрсатиб ишламоқдалар.

Р. САЙДҚУЛОВ.

ОБЛАСТЬ КОЛХОЗ ВА СОВХОЗЛАРИДА СИЛОС БОСТИРИШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 1959 ЙИЛ 15 АВГУСТГАЧА БЎЛГАН

МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Районлар	Ҳаммаси бўлиб
Гулистон	105.1
Юқори Чирчиқ	103.6
Қуйи Чирчиқ	112.5
Янгиер шаҳри	100
Бўка	95.3
Янгийўл	91.5
Бўстонлиқ	84.6
Оққўрғон	73.4
Боёвут	72.6
Ўрта Чирчиқ	71.8
Сирдарё	70.5
Орджоникидзе	62.3
Қорасув	55.2
Бекобод	55.1
Чиноз	54.9
Калинин	46.1
Олмалиқ	35.1
Пискент	33.2
Оҳангарон	29,0

СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев ва Ливан Республикасининг бош министри Рашид Караме жаноблари бир-бирларига мактуб юбордилар

Совет Иттифоқи билан Ливан Республикаси ўртасида дипломатия муносабатлари ўрнатилган куннинг ўн беш йиллиги муносабати билан СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев Ливан бош министри Рашид Караме жанобларига табрикнома юборди.

Совет мамлакатининг халқлари, дейилади мактубда, Ливан халқининг ўз мустақиллиги ва суверенитетини мустаҳкамлаш учун мамлакатнинг экономикаси ва маданиятини юксалтириш учун мардона кураш олиб борганлигини самимий муҳаббат ва хайрихоҳлик билан кузатиб келдилар.

Ўртоқ Н. С. Хрушчев мактубнинг охирида ишонч билдириб айтадики, Совет Иттифоқи билан Ливан Республикаси ўртасидаги традицион дўстлик муносабатлари мамлакатларимизнинг бахт-саодати, Яқин ва Ўрта Шарқда тинчлик манфаатлари йўлида янада мустаҳкамланади.

Ливан Республикасининг бош министри Рашид Караме жаноблари ўзининг жавоб мактубида Ливанга нисбатан изҳор қилинган дўстона туйғулар учун ташаккур изҳор қилади.

Мактубда бундай дейилади: Ливан ҳукумати ва халқи миллий кураш олиб борган даврда Совет Иттифоқининг бунга нисбатан тутган дўстона позициясини ва Совет ҳукумати Ливанни дарҳол таниганлигини асло эсдан чиқармайди. (ТАСС).

Гвинея Республикасининг ҳукумат делегацияси Москвага келди

Гвинея Республикасининг ҳукумат делегацияси 14 августда яхши ният визити билан Москвага келди. Делегация составида Гвинея Миллат мажлисининг раиси, Гвинея демократик партияси сиёсий бюросининг аъзоси ва партиянинг сиёсий секретари Диалло Сайфулайе (делегация бошлиғи), жамоат ишлари министри Исмоил Туре, ҳукуматнинг бош секретари Жан Фараге-Туанкаралар бор.

Гвинея Республикаси ва Совет Иттифоқининг давлат байроқлари билан безатилган Внуково аэродромида Гвинея вакилларини парламентаро иттифоқидаги СССР парламент группасининг раиси О. В. Куусинин, СССР Олий Совети Президиумининг секретари М. П. Георгадзе, СССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари Д. Ф. Устинов, СССР Министрлар Совети ташқи иқтисодий алоқалар Давлат комитетининг раиси С. А. Скачков, СССР ташқи ишлар министрининг ўринбосари В. С. Семенов, РСФСР ташқи ишлар министри М. Д. Яковлев, СССР нинг Гвинея Республикасидаги элчиси П. И. Герасимов ва бошқалар кутиб олдилар. (ТАСС).

Иккинчи марта маккажўхори экиш ва ёзги беда экишнинг бориши тўғрисида 1959 йил 15 августгача бўлган МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент билан)

Районлар	Иккинчи марта маккажўхори экиш	Беда экишнинг бориши	Райком секретарлари ва райисполком раислари
Оққўрғон	10.0	76.1	Ншонбоев, Камолов
Боёвут	67.1	24.6	Сардоров, Исломов
Бекобод	10.4	3.6	Каримов, Қодиров
Бўстонлиқ	—	—	Ладушкин, Асилбеков
Бўка	14.5	—	Ражабов, Қодиров
Юқори Чирчиқ	13.1	4.2	Иброҳимов, Каримов
Гулистон	18.4	10.0	Укубоев, Умаров
Калинин	17.9	—	Мажидов, Носиров
Қорасув	101.5	—	Муҳамедов, Убайдуллаева
Қуйи Чирчиқ	16.3	23.7	Сотвалдиев, Мерганов
Оржоникидзе	28.2	—	Топпўлатова, Носиров
Пискент	40.6	—	Латипов, Магазов
Ўрта Чирчиқ	22.6	27.4	Исамуҳамедов, Бердиев
Янгийўл	—	—	Юнусов, Тожиев
Чиноз	—	—	Акромов, Қирғизбоев
Сирдарё	—	1.3	Каримов, Ахмедов
Оҳангарон шаҳри	—	83	Батигин, Лисин

КПСС XXI СЪЕЗДИНИНГ ҚАРОРЛАРИ АМАЛДА

Коммунизмга тезроқ борай десанг, техникани тараққий эттир!

Тошкентдаги тепловоз-вагон ремонт заводи коллективи слесарь Ф. Пронин ва ишчи С. Акбаровни кўпдан бери танийдилар. Бу кекса отахонлар 25 йилдан кўпроқ вақтдан буён шу ерда самарали меҳнат қилиб келмоқдалар. Ҳозир улар етти йиллик топшириқларининг муваффақиятли бажарилишига муносиб ҳисса қўшиш мақсадида ҳормай-толмай меҳнат қилишяпти. Суратда: (чапдан) тепловоз цехининг слесари Ф. Пронин ва 2-механика цехининг ишчиси С. Акбаров ўртоқлар бир-бирлари билан суҳбатлашаётирлар.

В. Салов фотоси.

Новаторларнинг ташаббуси билан

Олтинтопган комбинати қўрғошин-рух саралаш фабрикасининг ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари КПСС Марказий Комитети июнь Пленуми давом этаётган кунлардаёқ ишлаб чиқариш процессларини механизациялаш ва автоматлаштириш, прогрессив технологияни жорий қилиш юзасидан қатор техникавий тадбирларни ишлаб чиққан эдилар. Бу тадбирларнинг амалга оширилиши саралаш процессини такомиллаштириш, тайёрланаётган маҳсулот миқдорини кўпайтириш имконини беради.

Фабрикада иккита қабул қилиб олувчи бункер ўрнатилган бўлиб, темир йўл ёқасига келтириб тўкилган маъдан ана шу бункерлар орқали қабул қилиб олинади. Ёз кунлари маъдан бу бункерлардан бемалол ўтаберади. Бироқ бошқа фаслларда, маъдан нам бўлган вақтларда у бункерга тез-тез тиқилиб қолаберади. Ишчилар бункердан ўтмай қолган маъданни қўл кучи билан юриштириб турадилар. Бу иш кўп меҳнат талаб қилиши билан бирга хавфсизлик техникаси талабларига ҳам жавоб бермас эди.

Шунинг учун фабрика инженер-техник ходимлари ана шу кўп меҳнат талаб қиладиган унумсиз процессни механизмлар зиммасига юклаш тўғрисида бош қотира бошладилар. Ҳозирги кунда бу оғир ишни катта бўлмаган экскаватор бемалол эплаштириб турибди. Корхона инженерлари экскаватор стреласини бироз узайтириб, уни ана шу ишга мослаштирдилар. Бу тадбирнинг амалга оширилиши 30 минг сўмликдан кўпроқ маблағни тежаб қолиш имконини берди.

Бундан ташқари айрим иш процессларини автоматлаштириш соҳасида ҳам самарали ишлар қилинмоқда. Масалан, саралаш процессида ишчилар реагентни тахминан регулировка қиладилар. Бу эса гоҳ кўп, гоҳ кам реагент сарфлашга олиб келмоқда. Шу кунларда ана шу процессни автоматлаштириш устида иш олиб борилмоқда. Янги автоматик установка қайта ишланаётган маъданнинг ҳажмига қараб, реагент етказиб туради. Бу автомат шу йилнинг тўртинчи кварталида рудани майдалайдиган бўлим секцияларидан бирида ишга туширилади. Бу техника янгилигини қатор афзалликларга эга бўлиши билан бирга корхона оладиган фойдани йилига 200 минг сўмга кўпайтиради.

Флотацион машиналарнинг ишчи механизмлари — чўяндан ясалган импеллер ва статорлар бетўхтов ишлайбериши натижасида тез кунда едирилиб кетаберади. Шу сабабли ҳар 3-4 ойда уларни янгилари билан алмаштириб туриш лозим бўлади. Агар ана шу деталларнинг устки қисми резина билан копланса, уларнинг едирилиш жараёни 3-4 баравар кўпга бориши мумкин. Бу эса корхонага жуда катта фойда беради. Чунки машина ва станокларни тез-тез ремонт қилиб туриш, уларнинг деталларини янгилари билан алмаштиришга эҳтиёж анча камаяди, шунингдек, ремонтчилар сонини камайтириш ва асбоб-ускуналарнинг унумдорлигини ошириш имконияти туғилади. Бу тадбирнинг амалга оширилиши натижасида йилига қарийб 350 минг сўм маблағ тежаб қолинади. Ана шу мақсадда ҳозирнинг ўзидаёқ фабрикада гуммерлаш цехи ташкил қилиниб, 200 тонналик пресс ўрнатилди.

Э. МЕЛИКСЕТОВ,
«Алмаликский рабочий» газетасининг ходими.

Комсомоллар техникани тараққий эттириш учун юриш бошладилар

«Таштекстильмаш» заводи мамлакатимиздаги тўқимачилик саноати корхоналарига янги ва мукаммал машина ҳамда асбоб-ускуналар етказиб берувчи асосий корхоналарнинг биридир. Завод комсомол-ёшлари ўз корхоналари зиммасига юклатилган ана шу юксак вазифани шараф билан бажариш мақсадида техникани тараққий эттириш учун 3 ойлик юриш эълон қилдилар. Бу 3 ойликни ўтказишдан мақсад завод комсомол-ёшларини ишлаб чиқариш процессларини комплекс механизациялаш ва автоматлашга янада кенг жалб этиш, уларнинг ижодий ташаббуси ва ғайратини мавжуд резервларни қидириб топиш ва ишга солишга сафарбар этишдан иборатдир.

Уч ойлик бошланмасдан аввал, мавжуд шароитларни пухта ўрганган ҳолда, ана шу даврда қилинадиган ишлар, амалга ошириладиган тадбирлар плани тузилди. Бу планга мувофиқ К-132, К-176-2 ва ПЛ-66-5 маркали йигирув машиналари поток линиялар ташкил этишга мўлжалланиб, модернизация қилинади. Заводнинг биринчи цехида йигирув ҳалқаларига механик ишлов берувчи ҳамда бошқа 9 та махсус ярим автомат станоклар ўрнатилади. Ёғоч ҳамда пластмассадан машина ва станокларнинг турли деталларини кўплаб ишлаб чиқаришга алоҳида эътибор берилади.

Комсомол-ёшлар ана шу белгиланган тадбирларни бирин-кетин амалга оширaётирлар. Жумладан, қуюв цехига иккита юқори унумли янги машина ўрнатилди. Шунингдек, деталларни бўяш ишларини механизациялаш мақсадида 3 та осма конвейер ишга туширилди. Техникани янада тараққий эттириш учун бошланган курашда комсомол-ёшларнинг ролини ошириш ҳамда 3 ойлик мобайнида белгиланган тадбирларни ишлаб чиқаришга муваффақият билан жорий қилиш мақсадида кадрларнинг техника билимини оширишга алоҳида эътибор берилаётир. Завод ҳузуридаги илғорлар иш усулини ўргатиш мактабини 42 киши битириб чиқди. Эндиликда унда яна 30 га яқин ёш ишчи таълим олмоқда. Малака ошириш курсларида ҳам кўпгина комсомол-ёшлар ўқимоқда.

О. ҒУЛОМОВА,
М. САИДХОНОВА.

Маҳсулот ишлаб чиқариш кўпайди

Янгийўлдаги ғишт заводлари бошқармасига қарашли 3-ғишт заводининг ишчилари ва инженер-техник ходимлари КПСС Марказий Комитети июнь Пленумининг тарихий қарорларини амалга ошириш йўлида самарали меҳнат қилмоқдалар. Улар янада кўпроқ маҳсулот ишлаб чиқариш ва ғиштнинг сифатини ошириш, таннархини камайтириш учун курашаётирлар.

Ҳозир корхонада ғишт териш ва ғишт қалашдан бошқа ҳамма иш процесслари автоматлаштирилган. Завод реконстукция қилиниб, турли маркадаги янги машиналар ўрнатилгач, ғишт ишлаб чиқариш аввалгига нисбатан анча кўпайди ва унинг сифати яхшиланди. Аввал корхонада бир ойда 2 миллион 200 минг дона ғишт тайёрланаётган бўлса, эндиликда ойига 2 миллион 800 минг дона ғишт ишлаб чиқарилаётир.

Илғор ишчилардан электротележкага ғишт юкловчи Владимир Гамалиев тез ва чаққон ишлаши натижасида нормадаги 24 минг ўрнига 36—40 минг дона ғишт тахлаб, ойлик планини 160—170 процентга етказиб адо этмоқда. Ғишт қаловчи Михаил Медведев ҳам Гамалиевдан орқада қолаётгани йўқ. У ҳам кунлик ва ойлик топшириқларни икки баравар орттириб бажармоқда.

Мавжуд асбоб-ускуна ҳамда ички резерв ва имкониятлардан янада тўлароқ фойдаланиш учун курашаётган завод коллективи етти йилликнинг биринчи йили топшириғини муддатидан анча олдин бажариш ва пландан ташқари камида 4 миллион дона ғишт тайёрлаб бериш учун курашмоқда.

Б. МИРЗААҲМЕДОВ.

АГИТАТОР ВА ПРОПАГАНДИСТЛАРГА ЁРДАМ

Пролетар интернационализми — Коммунистик тарбиянинг асоси

Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг доно раҳбарлиги остида халқимиз зўр ғайрат билан барпо этаётган коммунизм жамияти юксалган моддий-техник база билан бирга барча гражданларнинг юқори даражада онгли бўлишини ҳам талаб этади. КПССнинг XXI съездида Н. С. Хрушчев айтганидек, «миллионларча омманинг онглилиги қанча юқори бўлса, коммунистик қурилиш планлари ҳам шунча муваффақиятли бажарила боради»,

Шу сабабдан ҳам барча меҳнаткашларни, айниқса ёш авлодни, коммунистик руҳда тарбиялаш масалалари ғоят катта аҳамиятга эга бўлиб қолди. Партиямизнинг XXI съезди етти йилликда олдимизда турган асосий вазифалар билан бирга идеология соҳасидаги энг асосий ишларимизнинг режасини ҳам тузиб берди. Съезд партиянинг идеология соҳасидаги вазифаларини қуйидагича таърифлаб берди. «...партиянинг ғоявий ишини кучайтириш, меҳнаткашларнинг, аввало, ёш авлоднинг коммунистик онглилигини ошириш, уларни меҳнатга коммунистик муносабатда бўлиш, совет ватанпарварлиги ва интернационализм руҳида тарбиялаш, кишилар онгидаги капитализм сарқитларини тугатиш, буржуазия идеологиясига қарши кураш олиб бориш керак».

Бутун коммунистик тарбиянинг, идеология ишларининг ғоят муҳим соҳаларидан бири барча совет гражданларини социалистик интернационализм руҳида, халқлар дўстлиги руҳида тарбиялашдан иборатдир. Бошдан-оёқ интернационализм суви билан суғорилган партиямиз ўз аъзоларини барча ишчилар, деҳқонлар, интеллигент кадрларни қардошларча дўстлик, биродарона ҳамкорлик руҳида тарбиялашга, бошқа мамлакатлардаги қардош партиялар, меҳнаткашлар билан интернационал алоқаларни тинмай мустаҳкамлашга алоҳида эътибор бериб келмоқда. Социалистик интернационализм КПСС миллий сиёсатининг ғоявий асосидир.

* * *

Интернационализм тушунчаси барча мамлакатлардаги пролетарларнинг капиталистик қулликни йўқотиб, коммунизм қуришга қаратилган курашдаги халқаро бирлигини, катта ва кичик халқларнинг озодлиги, мустақиллиги ва тенглигини, миллатлар ўртасидаги ҳамкорликни ва дўстликни ифодалайди. Бу илмий тушунчани биринчи марта Маркс ва Энгельс таърифлаб бердилар, марксизм таълимотининг муҳим таркибий қисмига айлантирдилар.

Маркс ва Энгельс пролетар интернационализмининг асосий принципларини— бошқа халқларни эзувчи халқнинг ўзи ҳам озод бўлолмайди, бошқаларни асоратга соладиган халқ ўзига ўзи кишан ясайди, деган қоидаларни асосладилар. Улар пролетар интернационализмининг асосий шиори — «Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!» деган шиорни олға сурдилар.

Марксизм асосчилари барча мамлакат пролетарларини миллатидан, ирқидан, диний эътиқодидан қатъий назар интернационализм байроғи остида бирлаштириш мақсадида «Коммунистлар союзи»ни, Биринчи, сўнгра Иккинчи интернационални туздилар. Улар ошкора шовинизмга, буржуа миллатчилигигагина эмас, балки унинг яширин шакли — миллий нигилизмга, яъни миллий масалани инкор этишга ҳам қарши курашдилар; миллий масалага доир дастлабки идеяларни баён этдилар.

Интернационализм идеяси, марксизмнинг миллий масалага доир таълимоти биринчи навбатда В. И. Ленин асарларида, КПССнинг съездлари, конференциялари қарорларида, партия ва ҳукумат арбобларининг асарларида янада ривожлантирилди, конкретлаштирилди; миллий масала илмий таълимотга айлантирилди.

Коммунистик партиямиз ўзининг бутун фаолиятида, хусусан миллий сиёсатида, шу таълимотга амал қилиб иш олиб борди. Бу таълимотни амалга ошириш процессида партия барча миллатлар ўртасида интернационал алоқаларни ҳар тарафлама кенгайтирди, чоризм, хонлар, амирлар туғдирган ишончсизлик, миллий адоват қолдиқларини тугатди, миллатлар ўртасида тўғри муносабатлар ва дўстона ҳамкорлик алоқаларини ўрнатди.

В. И. Ленин интернационализм принципларини кўзқорачиғидай сақлаш, миллий чекланишлар ва низоларга чек қўйиш лозим, деб таълим берган эди.

Интернационализм ҳар қандай турдаги миллатчиликка тубдан қаршидир. Миллатчилик турли халқлар ўртасида бир-бирига нафрат, адоват уруғини сочадиган, интернационал алоқаларга путур етказадиган реакцион идеологиядир. Миллатчиликка берилган синфлар, партия ва бошқа ташкилотлар ўз миллатлари ўртасида «синфий тотувлик», «маслак бирлиги»ни тарғиб қилиб, «ёт» миллатларга душманлик хиссини уйғотадилар, орани бузадилар ва ҳукмронлик қиладилар. Ленин «Миллий масала тўғрисида танқидий мулоҳазалар» деган асарида миллатчилик билан интернационализм ўртасидаги кескин қарама қаршилик борлигини, бинобарин, миллатчиликка, унинг сарқитларига қарши зўр қатъият билан ўт очиш шартлигини уқтириб, бундай деган эди: «Буржуа миллатчилиги ва пролетар интернационализми бутун капиталистик дунёнинг икки буюк синфий лагерларига мувофиқ бўлган ва миллий масалада **икки** сиёсатни (бунинг устига: икки хил дунё қарашни) ифодалайдиган иккита бирбирига муросасиз душман бўлган шиордир» (Асарлар, 20 том, 11 бет).

СССРда социализмнинг ғалабаси ва партиямиз олиб борган буюк тарбиявий ишлар туфайли социалистик интернационализм принциплари ва халқлар дўстлиги идеологияси танҳо ҳукмрон мавқини эгаллади. Мамлакатимизда миллий низонинг социал негизи тугатилгани, катта ва кичик миллатлар, халқлар ўртасида интернационал алоқалар ўрнатилгани учун энди ҳечқандай миллий оқимлар, гуруҳлар қолмади.

Бироқ, ўтмишдан қолган бошқа сарқитлар билан бирга, айрим кишилар турмушида баъзи миллатчилик таассублари, миллий чеклашнинг айрим кўринишлари ҳали ҳам бор.

Интернационалистик тарбия соҳасидаги ажойиб ютуқларимиздан қонуний фахрланиш билан бирга, бу ютуқларга маҳлиё бўлиб кетмаслик, улардан эсанкираб қолмаслик, хотиржамлик кайфиятига тушмаслик керак.

Биз барпо этаётган коммунистик жамият ҳар жиҳатдан покиза, мукаммал бўлиши, унинг аъзолари эса монолитдай жипслашган, ўзаро ҳамжиҳат, ҳамкор бўлиши керак. Бундай жамиятга ҳам, унинг аъзоларига ҳам гард юқмаслиги лозим. Миллатчиликнинг сарқити эса жамиятга гард юқтирадиган, яъни доғ тушириладиган, коммунизм бинокорлари шаънига иснод келтирадиган ғоят ярамас иллатдир. Шунинг учун миллатчиликнинг кўринишларини фош этиш, уларга қарши кураш ва меҳнаткашларни интернационализм руҳида тарбиялашнинг моҳияти ва аҳамиятини, метод ҳамда воситаларини пухта билиб олиш талаб этилади.

* * *

Интернационализм принципларига ёт бўлган миллатчиликнинг айрим сарқитлари ҳозирги пайтда хўжалик ва идеологик соҳаларда, кадрларни тарбиялаш ва жой-жойига қўйишда ва ҳоказоларда гоҳо кўриниб туради.

Маълумки, Совет Иттифоқи каби унинг ажралмас қисми Ўзбекистон ҳам кўп миллатли республикадир. Унинг территориясида жуда кўп миллат ва халқнинг вакиллари яшайди. Биргина Тошкент тўқимачилик комбинатида 25 миллат ва халқ вакили ишлайди, Ўрта Осиё Политехника институтида 19 миллат ва халқнинг ўғил-қизлари ўқийди, ётоқхоналарида бирга туришади. Тошкент, Чирчиқ, Бекобод, Оҳангарон, Янгиер каби шаҳарлар чинакам интернационалистик оиланинг намуналаридир. Булардаги турли-туман миллатлар ўртасида тўғри социалистик муносабатлар, дўстлик ва ҳамкорлик алоқалари қарор топган ва тобора мустаҳкамланмоқда.

Республикамиздаги барча миллат ва халқ вакиллари ўртасидаги интернационал ҳамкорлик, дўстлик, ўзаро ишонч—ютуқларимизнинг гарови, куч-қудратимизнинг манбаи, тараққиётимизни олға сурувчи, ҳаракалантирувчи кучдир.

СССР халқларининг қардошлик оиласида дўстлигимиз, ҳамкорлигимизни мустаҳкамловчи, боғловчи улуғ рус халқидир. Рус халқи интернационализм, гуманизм, демократизм, ватанпарварлик каби олижаноб фазилатларга эга бўлган энг истеъдодли миллатдир.

Рус пролетариати, рус халқи мамлакатимиздаги мазлум халқларнинг халоскори, раҳномаси бўлди, барча халқлар авангардида бориб, уларни озод, бахтли, хушчақчақ ҳаёт нуридан баҳраманд қилди. Натижада улуғ рус халқи СССРдаги бошқа халқларнинг самимий ҳурмати ва чексиз муҳаббатига сазовор бўлди. Улар рус халқини катта оғамиз, унинг тилини иккинчи она тилимиз, унинг қаҳрамонлигини илҳом булоғимиз, маданияти, илм-фанини донолик хазинаси деб билдилар.

Интернационализм идеяси ва тарбиясига, халқлар дўстлигига путр етказадиган иллатлардан яна бири великодержав шовинизми ва маҳаллий буржуа миллатчилиги сарқитларидир. Маҳаллий миллатчилик сарқитлари ўтмишда эзилган миллат вакилларида эзувчи миллатга нисбатан сақланиб қолган ранжишларни, тарихий кек ва гиналарни, етказилган алам-ситам ва хўрликларни хотирада сақлаб, бунинг учун ҳоким миллат авлодларидан гўё қасос олишга қаратилган хатти-ҳаракатларда, айниқса яққол кўринади. Айрим жойларда маҳаллий миллат кадрларини бошқа миллат кадрларига қарама-қарши қилиб қўйиш майллари, бошқа миллат вакилларини камситиш, уларнинг камчилик ва хатоларини ўринсиз умумлаштириш, фазилатларини ерга уриб, нуқсонларини жўрттага бўртдириш, миллий маҳдулик (чекланиш) кайфиятлари борлиги сезилиб туради.

Бундай хатти-ҳаракат ва кайфиятлар ғоят зарарлидир. Гарчи булар жуда оз учраса-да, улар асосида умумий хулоса чиқариб бўлмасада, жамиятимизга шикаст етказади, кишиларимиз ўртасидаги соғлом муносабатларга, ижтимоий манфаатларга путур етказади. Шунинг учун ҳам кадрларимиз партиянинг сиёсатини заррача бўлса-да бузадиган, миллий хусусият ва одатларни сунъий равишда ошириб, умумхалқ манфаатларига раҳна соладиган шахсларга аёвсиз зарба беришлари керак.

Коммунизм қурилиши даврида кишиларнинг қадри-қиммати, мавқе, уларнинг миллати, ирқи, ижтимоий чиқиши, диний эътиқоди, ўтмишдаги аҳволи билан белгиланмайди, балки унинг сиёсий ва амалий иш сифатлари, маънавий қиёфаси, қобилияти, интернационал бурчини англаши билан белгиланади.

Интернационализмга ёт бўлган, миллатчилик кайфиятларини туғдирадиган иллатларнинг учинчи бир хили маҳаллийчилик, автаркия, миллий чекланишларда намоён бўлади. Бу гуруҳ сарқитлар партия ва ҳукуматнинг миллий республикалар ҳуқуқларини кенгайтириш, санъат ва қурилишни бошқаришни қайта қуриб, Халқ хўжалиги кенгашлари тузиш соҳасидаги тадбирларидан айрим кишиларнинг нотўғри хулоса чиқаришлари оқибатида юзага чиқмоқда.

Ҳурматга сазовор кишилар

— Умен ака, менга хат борми?

— Умен ака менинг журналимни олиб келдингизми?

—Янги газеталар келипти-да.

Янгийўл районидаги Сталин номли колхоз почтальони Умен Мусабековни колхозчилар юқоридаги каби сўзлар билан қарши олишади. Ҳурматга сазовор почтальон 14 йилдан бери ўз вазифасини сидқидиллик билан бажариб келмоқда. Умен ака хонадонлар, дала шийпони, турли муассасалар ва мактабларни ҳар куни кезиб газета ва журналлар, хат ва телеграммаларни эгаларига вақтида етказиб беради. Колхоздаги 75 қария почтальондан айниқса миннатдор. Чунки Умен ака уларнинг узоғини яқин қилиб, пенсия пулларини ой сари вақтида келтириб беради. Мусабеков колхоз аъзолари ўртасида агитаторлик қилиб, вақти-вақти билан турли темаларда суҳбатлар ҳам ўтказиб туради. Шу сабабли ҳам уни ҳамма ҳурмат қилади, очиқ чеҳра билан қарши олади.

А. Нишонов.

* * *

Сирдарё районидаги Свердлов номли колхозда Эгамберди ака Худойбердиевни танимайдиган киши йўқ деса бўлади. У 15 йилдан бери почтальонлик қилади. Шу йиллар мобайнида колхоз территориясидаги хонадонларга, М. Горький номли, Крупская номли ва Жамбул номли мактабларга жуда кўп марта қатнаган. Эгамберди ака ҳар куни 50 дан ортиқ «Қизил Ўзбекистон», 60 «Тошкент ҳақиқати», 32 та журнал, 50 га яқин хат ва телеграммаларни ўз эгаларига етказиб беради. Обуначилар почтальоннинг бу хизматидан ҳамиша мамнун. Эгамберди ака яхши хизматлари учун район алоқа бўлими томонидан жуда кўп марта пул мукофотлари билан тақдирланди, икки марта Ўзбекистон ССР Олий Советининг Фахрий ёрлиғини олишга муваффақ бўлди. Ишчан почтальон ўз постида бундан буён ҳам садоқат билан хизмат қилиб, ҳаммани мамнун қилишга аҳд қилган.

М. Каттабеков.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» МАТЕРИАЛЛАРИ ИЗИДАН

«Эътибордан четда қолган касалхона»

Газетамизнинг шу йил 11 июль сонида юқоридаги сарлавҳа билан босилган материалда Тошкент шаҳрининг Октябрь районидаги 2-диспансерда беморларнинг яхши даволаниши учун зарур шароит яратиб берилмагани тўғрисида ёзилган эди.

Шаҳар соғлиқни сақлаш бўлими мудири ўртоқ В. Шомирзаевнинг редакцияга маълум қилишча, материалда келтирилган фактлар текширишда тўла тасдиқланган. Диспансернинг бош врачи ўртоқ Азизовга кўрсатилган камчиликларни бартараф қилиш ва касалхона ҳамда унинг атрофида лозим бўлган санитария тартиби ўрнатиш тўғрисида кўргазма берилган.

Касалхона территориясида 50 ўринлик павильон қурилган. Палаталарни радиолаштириш, шахмат-шашкалар сотиб олиш учун маблағ ажратилган.

Янги ўқув йилига пухта тайёрланайлик!

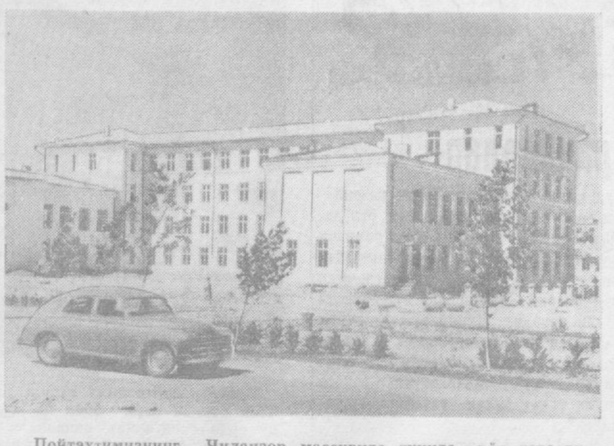

Пойтахтимизнинг Чиланзор массивида яқинда кўп қаватли мактаб биноси қад кўтарди. Янги мактабда ўқувчиларнинг пухта билим олишлари ва политехника таълимини ўрганишлари учун барча қулайликлар яратилган. Янги мактаб янги ўқув йилида ишга туширилади. Суратда: Чиланзор массиви марказида қурилган янги мактаб биноси. М. Нуриддинов фотоси.

Янги ўқув йилига янги корпус

Кенг ва ёруғ зал бўйлаб борар эканмиз, ҳамроҳимиз янги корпус қурилиши ҳақида сўзларди.

— Мактабда бу йил 1400 ўқувчи билим олади. Ўтган йили 1300 бола ўқиган эди, деди, мактаб директори ўртоқ Юсупов. — Қўшимча бино қуришга тўғри келди. Район маорифи бўлими бу ишда бизга яқиндан кўмаклашди.

Қурилишга бир миллион 200 минг сўм ажратилган эди. Шундан 230 мингига ўқув қуроллари ва янги ўқув инвентарлари ҳам сотиб олинди. 159-қурилиш тресги бинокорлари қурилиш ишларини жадаллаштириб, уни янги ўқув йилига фойдаланишга топшириш учун астойдил ҳаракат қилмоқдалар.

Иккинчи қаватда ҳам хоналарни ремонт қилиш ишлари тугалланай деб қолибди. Мактабда бу йил ёшларнинг спорт билан мунтазам шуғулланишларини таъминлаш мақсадида катта спорт зали ҳам қурилган.

Мактабнинг янги устахонаси меҳнат дарси машғулотлари ўтказишга жуда мослаб қурилибди.

Тошкент шаҳар, Киров районидаги 12-ўрта мактабда қурилаётган бу янги корпусда ўқувчиларнинг билим олишлари, турли тўгарак машғулотларига қатнашишлари, жисмоний меҳнат билан шуғулланишлари учун барча шароитлар яратилмоқда.

А. АЛИЕВ.

Бир сменада ўқитиш учун

Оққўрғон районидаги мактабларда ўқитишни бир сменага кўчириш учун қизғин тайёрлик кўрилмоқда. Бу масала район партия комитетининг кенгайтирилган бюро мажлисида муҳокама қилиниб, конкрет тадбирлар белгиланди. Бир сменада ўқитишни амалга ошириш ишига район жамоатчилиги кенг жалб қилинаётир. Кўпгина колхозлар мактабларга янги бинолар ажратиб бермоқдалар.

Жумладан, «Ленинобод» колхози правлениеси 254 ўринлик 42 хонадан иборат янги мактаб биносини битказиб, фойдаланишга топширди. Ворошилов номли колхоз 4 хоналик, Тельман номли колхоз 8 хоналик биноларни Жданов номли 3-ўрта мактабга берди. Шунингдек, Сталин номли, «Озод», Ленин номли, Охунбобоев номли ва К. Маркс номли колхоз правлениелари ҳам кўп хонали янги мактаб бинолари қуриб фойдаланишга топширдилар. Эльтам қишлоқ совети ўз идора биносини 19-ўрта мактабга тақдим этди.

Район колхоз ва совхозлари янги ўқув йилидан мактабларда бир сменада ўқишни таъминлаш мақсадида қўшимча равишда 106 та хона ажратиб берди.

Қ. САРИМСОҚОВ,
У. УМАРОВ,
Т. ЎРИНБОЕВ.

Янги программа билан танишмоқдалар

Янги, 1959—1960 ўқув йилидан бошлаб областимиз мактабларининг 1—5 синфларида машғулотлар янги программа асосида олиб борилади. Бу программада ўқувчилар билан амалий машғулотлар ўтказишга катта эътибор берилган. Эски программадаги айрим темаларнинг соати камайтирилган.

Республика ўқитувчилар малакасини ошириш институти янги программа билан таништириш мақсадида область бошланғич мактаблари ўқитувчилари учун 15 кунлик семинар ташкил қилди. Семинарда 100 дан ортиқ ўқитувчи қатнашмоқда. Физика-математика бўлимида машғулотлар айниқса жонли ўтмоқда. Ёш ўқитувчилар янгидан программага киритилган арифмометр, логарифма линейкаси асбобларидан фойдаланиш темаларига жуда қизиқиб қарамоқдалар. Семинар қатнашчилари Тошкент тўқимачилик комбинати, ядро физикаси институти ва бошқа жойларга экскурсияга бордилар.

Н. МАЖИТОВ.

Ёш педагогларнинг янги отряди

Область маориф бўлими мудирининг қабулхонаси одатдагидан гавжум. Ясанган йигит-қизларнинг чеҳраларида шодлик, аллақандай ҳаяжон. Булар кечагина олий ўқув юртини тамомлаб, мустақил ҳаётга йўлланма олган ёш педагоглар, бугун бу ерга ишлаш жойларини билиш учун йиғилишган. Маориф мудири улар билан бирин-кетин суҳбатлаша бошлади. Мана, навбат Бегимқул Эшонқуловга келади. У Конибодом билим юртини тугатиб, Боёвут районидаги 10-ўрта мактабга йўлланма олган. Бегимқул маориф мудиридан тортинибгина илтимос қилди:

— Мен Самарқанд жисмоний тарбия билим юртини тугатган дўстим Синдор Ғаффоров билан бир мактабда ишлашни истар эдим. Агар мумкин бўлса бизни бир ерга юборсангиз.

— Яхши бўларди-я,— деди мудир,— лекин сиз борадиган мактабда бошқа бўш ўрин йўқ-да. Ўртоқ Ғаффоровга 14-мактабга йўлланма берамиз. Бир-биридан узоқ эмас. Кўришиб турасизлар...

Шу куни жуда кўп ёш педагоглар областимизнинг турли районларига тақсимландилар. Низомий номли Тошкент давлат педагогика институтининг физика-математика факультетини битирган Н. Баратов Бекобод шаҳрига, М. Мирхиев Гулистон, Х. Холжўраев эса Боёвут районларига ишга юборилди.

Бу йил областимиз мактабларига 800 кишидан иборат ёш педагоглар отряди ишга боради. Булар орасида Россия ва Украина республикаларидан Тошкент область мактабларида ишлаш учун келган 300 дан ортиқ йигит-қиз бор. Янги ўқув йилининг бошланишига саноқли кунлар қолди. Мактабларда ишлаш учун йўлланма олган ёш кадрлар тез кунда иш жойларига жўнаб кетадилар.

Р. ТУРСУНОВ.

Оққўрғон районида

ЯНГИ КЛУБ БИНОСИ ҚУРИЛМОҚДА

Ремонт-техника станцияси дирекцияси ва касаба союз комитети ташаббуси билан РТС ишчилари учун Чкалов номли кўчада ҳашаматли янги клуб биноси қурилмоқда. Клуб тез кунда фойдаланишга топширилади.

ҚУРИЛИШ ИДОРАСИ

Район колхозларида, шунингдек район марказида жамоат ва уй-жой бинолари қурилишни кенг ҳажмда олиб бориш мақсадида колхозлараро қурилиш идораси ташкил қилинди. Ҳозир бу қурилиш ташкилотининг бинокорлари турли объектларда ишни қизитиб юбордилар.

Қ. САРИМСОҚОВ.

Айрим жойларда маҳаллий, миллий манфаатларни умумдавлат, бутун халқ манфаатларидан устун қўйиш, ўз колхози, совхози, райони, области, корхонаси учун давлатдан кўпроқ юлиб олиш майлларида юзага чиқади. Ўтган йили КПСС Марказий Комитети ўзининг махсус қарорида, СССР Олий Советининг 1957 йилги сессиясида Бутуниттифоқ аҳамиятига эга бўлган корхоналарни ривожлантиришга ажратилган маблағларни маҳаллий, иккинчи даражали объектлар қуришга сарфлаб юборган бир қанча маҳаллий раҳбар ходимларнинг хатти-ҳаракати қаттиқ қораланди.

Интернационализм ҳамма кадрлардан шахсий ва ижтимоий, маҳаллий ва умумиттифоқ манфаатларини ҳамиша сабот билан уйғунлаштириб боришни қаттиқ талаб этади. «Умумдавлат манфаатларига зид бўлган зарарли маҳаллийчилик майлларини очиш ва уларга қарши курашиш партия, совет, хўжалик ва касаба союз органларининг ҳамиша кўз ўнгида туриши керак» (Хрушчев).

Ғайри интернационалистик, миллатчилик кайфиятларининг зарари шундаки, империалистик доиралар, уларнинг идеологлари бу кайфиятларга суянмоқдалар. Уларни аланга олдиришга, рус халқи билан бошқа миллатлар ўртасида ишончсизлик туғдиришга астойдил уринмоқдалар.

Империализмнинг Дуглас, Александр Г. Парк, Боймирза Хаит, Джеймс Истлэнд каби қаламкаш малайлари интернационализм идеологиясига қутириб қарши чиқмоқдалар. Совет Иттифоқига, ленинча миллий сиёсатга туҳмат тошларини ёғдирмоқдалар. Улар сариқ буржуа матбуотида чиқиб, кўпроқ Ўрта Осиё халқларининг тарихини, ҳозирги ҳаётини риёкорлик, ғаломислик билан бузиб тасвирлаб, шарқ халқлари назарида ижтимоий тараққиётнинг социалистик йўлини қоралашга уринмоқдалар. Улар СССР да «миллий тиллар таъқиб этилади», «миллий кадрлар юқори кўтарилмайди ва русларга малайлик қилади», «ислом маданияти поймол этилмоқда», «чекка ўлкалар ҳозир ҳам хомашё манбаидангина иборат», «совет мустамлакачилиги» каби ифлос, қабиҳ уйдирмаларни тўқиб чиқараётирлар.

Ёлғоннинг умри қисқа, туҳматнинг ҳиди қўланса бўлгани учун буларга ишонадиган, иғвога учадиган лақмалар СССР да аллақачон йўқолган, чет элларда эса тобора камайиб бормоқда.

Буржуа идеологлари интернационализм идеясини ерга уриш, барча мамлакат меҳнаткашларининг халқаро бирдамлигига путр етказиб, ишчилар ҳаракатининг сафларига рахна солиш учун хоин ревизионистлардан фойдаланмоқчи бўлдилар. Лекин улар қаттиқ зарбага учрадилар. «Миллий коммунизм шиорини олға сурдилар. Бундан иш чиқмади; улар «Коммунистлар партиясининг манифестига қарама-қарши ўлароқ» Капиталистик манифест»ни эълон қилдилар; бу «манифест»нинг миси чиқиб қолди; «Асоратга солинган мамлакатлар ҳафталиги» ўтказишга ҳозирланиб, шармандаи-шармисор бўлдилар.

Социалистик интернационализм коммунизм учун курашчилар ахлоқий ва маънавий фазилатининг ажралмас белгисидир. Шуни назарда тутиб, КПСС нинг Уставида партиянинг асосий вазифаларидан бири социалистик жамиятнинг барча аъзоларини интернационализм ва бошқа халқлар билан қардошлик алоқаларини ўрнатиш руҳида тарбиялашдан иборат, дейилган.

Коммунистик партия, комсомол ташкилотлари совет кишиларини интернационализм руҳида тарбиялашга ҳамиша алоҳида эътибор бериб келмоқдалар. Бизда мактабда ва оилада, боғча ва интернатларда, пионер ва комсомол ташкилотларида ёшлар халқлар дўстлиги ва ҳамкорлиги идеологиясининг ҳаётбахш суви билан суғорилади. Уларда барча миллат вакилларига бирдай дўстона назар билан қараш туйғулари камолга етказилади.

Совет халқи миллат ажратиш, миллий эгоизм ва индивидуализм кайфиятларига қарши кескин курашади. Аммо ҳали айрим кишилар одатида, онгида бошқа миллат кишиларини менсимаслик, ҳақоратли номлар, лақаблар қўйиш, туртkилаш, миллий туйғусини поймол этиш каби иллатлар бор. Буларга қарши қақшатғич зарба бериш зарур. Бунинг учун ҳозир бизда жуда кўп имконият ва воситалар бор.

Совет кишиларини интернационализм руҳида тарбиялашнинг кенг тарқалган ва қулай шакллари ҳар бир корхона, муассаса, ўқув юрти, колхоз, совхозлардаги турли миллат вакилларининг иштирокида революцион байрамларни ўтказиш, дам олиш кечалари ташкил этиш, пионер, комсомол йиғилишларини чақириш, турли миллат вакиллари бадиий ҳаваскорларининг чиқишларини уюштириш ва ҳоказолардир. Турли коллектив спортчиларининг мусобақаси, ўзаро вакил юбориб учрашувлар, спартакиада, слетлар, коллектив экскурсиялар, бир-бирлари билан ёзишиб туриш, ҳаёт ва фаолиятларини ўрганиш муҳим ва қулай воситалардир.

Бокуда интернационал дўстлик клубини очган озарбайжонлик ўртоқларнинг ташаббуси диққатга сазовордир. Бу клубда турли миллат ёшлари, жумладан чет эллик студентлар, практикантлар қатнашадилар, турли халқларнинг ҳаёти, фаолияти, музикаси, тили ўрганилади. Республикамиз парклари, клублари, маданият уйлари, халқ университетлари, пионер саройлари, мактаблари ҳузурида ҳам ана шундай клублар очиш мумкин.

Социалистик интернационализм ҳаётбахш совет ватанпарварлиги билан чамбарчас боғлиқдир. Ўртоқ Жданов айтганидек, ўз Ватанининг чинакам ватанпарвари бўлмасдан интернационалист бўлиш мумкин эмас. Шунинг учун кишиларимизда интернационализм ҳисларини тарбиялаш айни вақтда Ватанимиз, халқимиз, партиямизга бўлган муҳаббат ва садоқатни уйғотиш ҳамдир.

Ҳозирги пайтдаги бутун таълим-тарбия ишлари, агитация, пропагандамиз совет халқини, биринчи навбатда ёшларни, коммунизм, интернационализм, ватанпарварлик, инсонпарварлик руҳида тарбиялашдан иборат.

Меҳнат аҳлларини, ёшларни интернационализм руҳида тарбиялаш уларда бошқа халқларга, даставвал улуғ рус халқига, унинг илғор намояндалари яратган илм-фанга, маданиятга, унга хос соф инсоний фазилатларга, рус тилига ҳурмат ва муҳаббат уйғотишга қаратилмоғи лозим.

Коммунистик тарбия, идеология ишларимиз қанча юксак савияли ва кенг миқёсли, таъсирчан ва самарали бўлса, коммунизм сари тараққиётимиз шунчалик тез бўлади. Жамиятни коммунистик асосда қайта қуриш ўзида маънавий бойлик, ахлоқий покизалик ва жисмоний камолатни уйғунлаштирадиган янги кишиларни тарбиялаш билан чамбарчас боғлиқдир.

Шундай кишиларгина социалистик интернационализм байроғини баланд кўтариб интернационализм принциплари истисносиз барча мамлакатларда ғалаба қозонишига муваффақ бўлажаклар.

А. ОРТИҚОВ,
философия фанлари кандидати.

Саида ЗУННУНОВА

Фарзанд тақдири

(«Сўқмоқлар» повестидан парча)

Эгамов хотинини уйғотиб юбормаслик учун ичкари уйга ўтмай, ўнг қўлдаги кичкина хонага кирди. Бу уй кичкина бўлса ҳам жуда ёруғ бўлиб, оддийгина безатилган эди. Унинг бутун жиҳози ёзув столи, кровать ва шифонердан иборат. Кровать ёнбошида, деворда 18-19 ларга кирган, келишгангина бир қизнинг рамкага солинган сурати осиғлиқ турипти.

Бу сурат бизни яна бироз изоҳ бериб ўтишга мажбур қилади. Ҳали юқорида, бу оиланинг ягона фарзанди эрталаб боқчага кетиб, кечқурун келади, деб айтганимизда Эгамов билан Азизанинг юрагига қаттиқ ботадиган гуноҳ қилиб қўйибмиз. Чунки, бу оиланинг бош фарзанди мана шу суратдаги қиз—Раъно эди. Шунча катта қизлари борми, дерсиз. Қаҳрамонларимиз дилига озор етса ҳам, очиғини айтишга тўғри келади: Раънони асраб олишган эди.

Эгамов билан Азизанинг турмуш қурганларига ўн йилдан ошган бўлса ҳам қизлари Наргиз эндигина уч ёшга кирди. Узоқ вақт уларнинг боласи бўлмади. Йиллар ўтди. Азизада пайдо бўлган оналик орзуси секин-аста қаттиқ бир чанқоқликка айланди. У, бола деганда фақат туғишнигина эмас, балки уни тарбия қилишни, чинакам инсон қилиб етиштиришни ҳам истар эди. Ана шу истак унда катта бир эҳтиёжга айланган эди. Ўзи юзлаб чақалоқларга доя бўлар, ҳатто бу гўдаклар биринчи марта кўз очганларида ўз оналарини эмас, Азизани кўрар, кичкина митти кўзчалари билан унинг юрагида ҳам шодлик, ҳам истак оловини ёқардилар.

Эгамов хотинига бола ҳақида ҳеч қачон гап очмас, қийналаётганини кўриб туриб, уни яна азобга қўйгиси келмасди.

Бир куни туғруқхонага деярли чала жон бўлиб қолган бир аёлни келтиришди. Шу куни навбатчилик қилаётган Азиза аёлнинг қошига бориб улгурмасданоқ, у жон берди. Аёлнинг кетидан йиғлаб келган ўн икки, ўн уч ёшдаги пахмоқ қизчаси Азизанинг юрагини эзиб юборди. Маълум бўлишича, аёлнинг эри ҳар куни ичиб келар, хотинини урар ва ҳақорат қилар экан. Ўзи бир жойда қўним ишламас, рўзғорининг кам-кўстига ҳам қарамас экан. Бир куни эри маст бўлиб келиб, ҳомиладор хотинини янада тепкилаб уради. Қизи қўшни ўртоғиникидан дарс тайёрлаб қайтиб кирганда онасининг қонга ботиб беҳуш ётганини кўради, дод деб қўшнисиникига югуради. Шундан кейин «тез ёрдам» машинасини чақирадилар. Бироқ вақт ўтган, хотинни сақлаб қолишга фурсат ҳам қолмаган эди.

Бу воқеа Азизани жуда эзиб юборди. У неча вақтгача хотиннинг башарасини кўз олдидан кетказолмас, уни юзидаги ҳар битта ажин у кечирган азобли турмушдан қолган ўчмас из бўлиб Азиза кўзида гавдаланар ва унга тинчлик бермасди. Хотиннинг эрини қамоққа олишди, суд қилишди.

Азизанинг бутун ҳаловати йўқолди. Охири бориб аёл кетидан туғруқхонага йиғлаб борган пахмоқ қизча-Раънони ўз тарбиясига олиб келди. Азиза Раънога қилган ҳар бир меҳрибончилиги руҳини шод қилгандай енгил тортар, онаси кўрган кунларни бу кўрмаслиги учун, уни онасига ўхшаш тақдирга бўйсинувчан қилиб эмас, ўз тақдирини ўзи яратадиган мағрур, иродали қиз қилиб ўстиришга уринарди. Эгамов ҳам Раънони ўз қизидек севди, ташвишини тортди. Орадан уч-тўрт йил ўтгандан кейин ўзлари ҳам қиз кўришди.

Раъно ҳозир студентка. Университетнинг иккинчи курсида ўқийди. Бундан ўн-ўн беш кун аввал студентлар билан колхозга пахта теришга кетган. Эгамов Раънонинг маъсум беозор кулиб турган юзига боқиб, меҳр билан жилмайди. Лекин, шу ондаёқ пешонаси тиришиб, кўзларига ташвиш чўкди.

Кечки пайт ҳаво айнаб, бирдан шамол турди. Дарахтларнинг қуриган барглари шилдирар, хазонлар ҳовли юзида айланиб, чиннидек ҳовлини бир неча кундан бери супурги тегмаган куйга солди. Меҳри хола уйга чанг кирмасин деб дераза қанотини ёпар экан, ўғлидан чой ичиш-ичмаслигини сўради. Эгамов Раънонинг суратидан кўзини олмай туриб, йўқ деган маънода бош қимирлатди. Меҳри хола энсаси қотган бир қиёфада орқасига ўгирилдида, шамол ағдариб юборган самовар карнайини ола туриб тўнғиллади:

— Худо ўзларингга бермаса бошқа гап эди. Бировнинг боласига мунча меҳр қўймасаларинг!

Эгамов бу гапни эшитмади. Ҳозир унинг бутун фикри балоғатга етиб, мустақил ҳаёт йўлига ўтай деб турган қизининг тақдирини ўйлаш билан банд эди.

Кейинги кунларда Раънога бир йигит тез-тез телефон қиладиган бўлиб қолди. Азиза ҳам, Эгамов ҳам аввал бунга эътибор беришмади. Кейин Раъно бир соат, ярим соат кеч келадиган, йигит телефон қилгандан кейин бирон нарсани баҳона қилиб, чиқиб кетадиган бўлди. Азиза Раънога оладек меҳрибон, пайти келганда эса яқин дугонасидек сирдош бўлишга уринар, бу нарса Раънонинг бахтсиз бўлиб қолмаслиги учун жуда-жуда керак деб биларди. Эр-хотин ташвишга тушиб қолди. У йигит ким? Қанақа? Раъно унга тегса бахтли бўладими?

Бир куни ҳазиллашиб, чақ-чақлашиб ўтиришганда Азиза пайт пойлаб гап очди:

— Раънохон, рост айт қизим, телефон қиладиган йигит ким ўзи?

Раъно кулиб ерга қаради. Унинг аниқ ошкор жавоб бермаслиги Азизанинг гумонини тасдиқлаган эди.

— Ундай бўлса таништириб қўйингда! Куёвимиз бизга ҳам ёқиши керакми, ахир? — деди кулиб.

Ана шундан уч-тўрт кун ўтар-ўтмас Эгамов Раънони кино ёнида бир йигит билан учратди. Эгамовнинг унга кўзи тушгандаёқ юраги шувуллаб кетди, уйга қандай етиб келганини билмади. Тоқатсизлик билан Азизани кутди. Олифта кийинган, лекин унча чиройли бўлмаган бу йигит кекса бир тул хотиннинг ўйнаши эди. Буни ҳамма билмаса ҳам, ҳар қалай биладиганлар бор эди. Яқиндагина олифта кийиниб театр ёнидаги гулзорда айланиб юрган бу йигитнинг таърифини Эгамов билан овқатга чиққан ходимлардан бири унга айтиб берган эди. Бу йигитнинг оти Толиб бўлиб, ўзи шу таъриф қилиб берган кишига ҳам маҳалла экан. Толиб авваллари жуда меҳнаткаш, вазминлиги билан таниш-билишларига жуда манзур йигитлардан эди. Ўлинчи синфни битиргандан кейин шоферликка ўқиди. Бир синглиси ҳам кекса онасини шоферлик орқасидан боқиб, рўзғор тебратарди. Нима бўлди-ю, ўша хотин Толибни ўзига шофер қилиб олди. Авваллари бунга ҳеч ким аҳамият бермади. Лекин бора-бора Толиб уйига жуда кам келадиган, ўзи жуда башанг кийинадиган бўлиб кетди. Уйларини тузатди, яхши мебеллар олди. Ўғлининг бирдан бундай пулдор бўлиб кетганини кўрган онасининг кўнглига шубҳа тушди. Бир куни ундан ўсмоқчилади:

— Болам, авваллари ҳам шу касбингни қилардинг-ку, лекин бунақа пул топмасдинг. Уйланишингга худо етказияптими-а? — деб кулди.

Толиб бироз қизаринқиради. Кейин онасининг кўзига қарамай туриб:

— Хўжайиним жуда бой, саҳий хотин. Ҳеч нарсани аямайди. Машина бемалол. Унча-мунча кира ҳам қилиб тураман, — деб жавоб берди.

— Хўжайинингнинг қиз-пизи йўқми?

— Нима қилди? — деди Толиб чўчиб.

— Бунча яхшилик қилганидан тағин куёв-пуёв қилиш нияти борми деймана-да?! — деди онаси кулиб.

Толиб хўжайинининг қизи борлигини, бироқ куёви ҳам борлигини айтмади. Онасининг саволига на уёқлик, на буёқлик демайдиган бир маънода кулиб қўяқолди, холос. Ана шундан кейин онанинг кўнгли таскин топиб хотиржам бўлди.

Бир куни бечора она маҳалладаги қизлардан бирини ҳавас қилиб, қўшниларидан бирига гапириб қолибди. У қўшниси ҳам қизни хурсанд қиламан, деб ўйлабди-ю, бу гапни дарров етказа қолибди. Қиз кулиб туриб:

— Йигирма ёшини қирқ яшар хотинга муносиб кўрган йигитга қизлар ўйлашиб тегади, — деб жавоб берибди. Қўшниси ҳанг-манг бўлиб қолибди. Кейин бу гапни келиб Толибнинг онасига айтибди. Она сиртдан сир бермабди-ю, ичидан зил кетибди. Ўғли келганида кўз ёши қилиб, олиб келган пулларини олмабди.

Лекин Толиб парво қилмади. У, уйига ҳафталаб келмас, шу келмаганининг эвазига пачка-пачка пул онасига, синглисига яхши-яхши совға-саломлар олиб келарди. Онасининг, қайда эдинг, деган саволига хўжайиним билан бошқа областда эдик, деб жавоб берарди.

Онасининг кучи фақат кўз ёшига етди, уни бу йўлдан қайириб ололмади. Лекин олиб келган нарсаларини энди ушламай қўйди, ҳатто қарамади ҳам.

Толибнинг рулда ўтирганини кўрган одам, шофер эмас, шу машинанинг эгаси, деб ўйларди. Ҳақиқатан ҳам шу кунда миниб юрган «Волга» Толиб учун яқинда олинган эди.

Айтишларига қараганда яна ўша хотин Толибни аллақайси бир институтга ўқишга ҳам киритиб қўйган эмиш.

Эгамов йигитнинг кимлигини хотинига айтди. Азиза жуда бетоқат бўлди. Чунки, у Раънонинг онасини сира кўз олдидан кетказолмас, бутун умрини бераҳм, бемеҳр эрнинг қўлида хазон қилган бу хотиннинг қизи ҳам онасидек бахтсиз бўлишини сира-сира истамасди. У Раънодан яхши кўрган йигитининг исмини сўради. Кошки бошқа йигит бўлса! Йўқ, Толиб! Ўшанинг ўзи. Азиза Раънога Толибнинг биографиясини айтиб берди. Раънонинг ранги оқариб кетди-ю, лекин ҳеч нарса демади. Бир-икки кун маъюс бўлиб юрди. Лекин яна йигит телефон қиладиган, бу чиқиб кетадиган бўлди. Афтидан йигит ўз устидаги гапларни чиппакка чиқарган, Раънони ишонтирган эди. Азиза қизи билан қаттиқроқ, очиқроқ гапиришни мўлжаллаб юрган эди, улгиролмади. Раъно студентлар билан колхозга пахта тергани кетиб қолди.

Эгамов қизининг суратига қараганда ана шу гаплар хаёлидан бирбир ўтди-ю, юраги бетинч бўлиб қолди. Вақт ўтмасдан Раънога тушунтириш керак. Ўзининг йигитлик шанини пулга сотган, яхши бир қиз қадрлаши мумкин бўлган умрининг энг гўзал, ширин онларини енгил ҳаётга алмашган йигит, ўзига-ўзи ҳисоб беролмаган, ўзини-ўзи қайтаролмаган, нафратланишни, жирканишни билмаган бир киши Раънога эр бўладими?!

Эгамов сесканиб кетди. Бугун редакциядан бироз хафа бўлиб қайтгани ҳам эсидан чиқди. Хаёли, ўйи Раънога чопди.

Рўзи ҚОДИРИЙ.

Боғда

Қирлар баҳмал, олтин ранг уфқ,
Чеҳраларда нур ўйнар чунон.
Иш қайнайди, янграйди қўшиқ,
Пешонада кумуш тер маржон.

Нафис гуллар таратади бўй,
Капалаклар унда парвона.
Булбул наво қилиб айтар куй,
Гул қошида ёна ва ёна,

Меҳнат қилар боғда йигит қиз.
Иккиси ҳам ишида иноқ.
Қалбда ғайрат жўш урар чексиз,
Боқишлари нақадар қувноқ.
Йигит кўксин безайди юлдуз,
У меҳнатда топмиш шараф-шон.

Ўлка бўйлаб довруғи кетган
Букун юртда қўли гул деҳқон.
Қиз гулзорга кирди оралаб,
Ва келтирди нафис гулдаста
Сўнгра деди йигитга қараб:
— «Олинг... Унга қалбим
пайваста.

Дил ипила буни боғладим.
Ишқимизга гувоҳ бўлажак.
Севгимизнинг чаман боғларин—
Хуш атрини сочар бу чечак».
Юрагида жўшиб эҳтирос,
Йигит гулни қабул айлади.
Меҳри ортди ва тошди ихлос,
Боғбон қизга кулиб сўйлади.

«Бахт баҳори гуллаган боғда—
Сен ҳаётбахш ҳидлар таратдинг.
Қалбим ичра, сен қиз, бу чоғда
Хазон бўлмас гулшан яратдинг.
Гулларингнинг оромбахш иси —
Димоғимдан кетмайди асло!
Қалбда экан юртнинг севгиси,
Сен чаманлар айладинг пайдо.
Боғлар ярат, ғайрат қил эркам,
Истиқболинг яна кулажак.
Коммунизм боғида сен ҳам —
Бўлажаксен гўзал бир чечак!»

Уйғурчадан.
Ю. ШОМАНСУРОВ таржимаси.

Совет-Индонезия муносабатларига доир

ЖАКАРТА, 14 август. (ТАСС). Бугун Жакартада Совет Иттифоқи билан Индонезия Республикаси ўртасида иқтисодий ва техника ҳамкорлиги тўғрисида 1956 йил сентябрь ойида имзоланган бош битимга ҳамда ўша йилнинг ўзида шу битимга қўшимча қилиб имзоланган протоколларга мувофиқ, Совет Иттифоқининг Индонезия Республикасига техника ёрдами бериши ҳақида умумий шартлар имзоланди. Шу шартларга мувофиқ, Совет Иттифоқи Индонезияга бирор объект қурилиши билан боғлиқ бўлган лойиҳалар ва планларни топшириш, малакали техника ёрдами бериш, зарур машина ва ускуналар ҳамда механизмлар етказиб бериш мажбуриятини олади ҳамда Индонезия гражданлари орасидан мутахассисларни СССРда ўқитади.

Бу шартлар Индонезияга бериладиган техника ёрдамини бир-бирига мувофиқлаштириш, шунингдек айрим шартномалар тузилишини соддалаштириш ва тезлаштириш мақсадини кўзда тутади.

Америкада ернинг янги сунъий йўлдоши учирилишига доир

НЬЮ-ЙОРК, 14 август. (ТАСС). Илгари хабар қилинганидек, кеча Америкада «Дискаверер V» деган Ернинг сунъий йўлдоши учирилган эди. Ассошиэйтед пресс агентлиги мухбирининг хабар қилишича, сунъий йўлдош орбитага чиққан.

Ҳарбий-ҳаво кучларининг баёнотида бундай дейилади: «Учириш вақтида олинган дастлабки маълумотлар ва Аляскадаги кузатувчи станцияларнинг маълумотлари шундан далолат берадики, йўлдош қутб орбитаси бўйича тахминан 450 миль (720 километр) энг юқори нуқтада ва тахминан 136 миль (217,6 километр) энг паст нуқтада айланмоқда. Йўлдошнинг ер атрофини айланиб чиқиш даври тахминан 94 минутга тенг».

Камбоджа журналистлари Тошкентда

СССР Журналистлар союзининг таклифига биноан Совет Иттифоқида меҳмон бўлиб турган Камбоджа журналистлари делегацияси 15 августда Бокудан Тошкентга келди. Делегация составида — Камбоджада чиқадиган турли газеталар редакцияларининг ва «Пресс Кхмер» телеграф агентлигининг вакиллари бор. Делегацияга «Меато Пум» газетасининг директори ва бош редактори Сон Пок То жаноблари бошчилик қилмоқда.

Меҳмонларни Ўзбекистон Журналистлар союзи президиумининг аъзолари, республика газеталари редакцияларининг ва Ўзбекистон телеграф агентлигининг ходимлари кутиб олдилар.

Камбоджа журналистлари республикада бир неча кун меҳмон бўладилар. (ЎзТАГ).

Гвинея Республикаси

(Справка)

Миллат мажлиси раиси Диалло Сайфуллайе бошчилигидаги Гвинея Республикасининг ҳукумат делегацияси 14 августда яхши ният визити билан Совет Иттифоқига келди.

Гвинея Республикаси Африканинг ғарбий қисмида жойлашган мустақил давлатдир. Унинг территорияси 246 минг квадрат километр. Аҳолиси эса салкам 2,5 миллион кишидан иборат. Гвинея Республикасининг пойтахти Конакри шаҳри бўлиб, унда 50.000 дан кўпроқ киши яшайди.

Гвинея Республикаси Африкада энг ёш давлатдир. Гвинея ўтган йилнинг куз фаслигача Франциянинг мустамлакаси эди, аммо Гвинея халқи 1958 йил 28 сентябрда Франциянинг янги конституциясини бекор қилди, ўша йилнинг 2 октябрида эса ўз мамлакатини мустақил республика деб эълон қилди.

Гвинеяда қазилма бойликлар кўп. Унинг ер остида дунёда энг йирик боксит, темир руда конлари (темир руда запаслари 2,5—3 миллиард тонна ҳисобланади), марганец, олтин, олмос конлари бор. Намли иссиқ иқлим банан, арахис (ер ёнғоғи), ананас, пахта, кофе, шоли етиштиришга ёрдам беради.

Аммо француз мустамлакачилари ҳукмронлик қилган даврда мамлакатнинг табиий бойликлари чет эл монополияларининг манфаатларигагина хизмат қилган эди. Гвинеянинг маҳаллий халқи шафқатсиз эксплуатация қилинди ва асорат остига олинди, граждалик ҳуқуқларидан маҳрум этилди.

Гвинея халқи ажнабий золимларга қарши кўп марта қўзғолон қилди. Иккинчи жаҳон урушидан кейин мамлакатдаги миллий-озодлик ҳаракати айниқса кучайди. Ўша даврда Гвинея демократик партияси барча ватанпарвар кучларнинг мамлакат мустақиллиги йўлидаги курашига бошчилик қилди.

Гвинея халқи 1958 йил сентябрь ойида мустамлакачилик зулми кишанларини парчалаб ташлаб, янги ҳаёт барпо қилишга зўр ғайрат билан киришди. Аммо француз мустамлакачилари бу соҳадаги ишларга халақит бера бошладилар. Улар француз инженерлари, ўқитувчилари, врачларини Гвинеядан чақириб олдилар, кўп корхоналарнинг машина-ускуналарини олиб кетдилар, Гвинеяга иқтисодий бойкот эълон қилдилар.

Аммо, ёш Гвинея Республикаси бутун дунёда кўп дўстлар топди. Гвинея Республикаси ташкил этилган биринчи кунлардаёқ Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакатлар уни танидилар. Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Бош Ассамблеяси 1958 йил 12 декабрда Гвинеяни Бирлашган Миллатлар Ташкилоти аъзолигига қабул қилди.

Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакатлар Гвинея Республикаси билан амалий ҳамкорлик муносабатлари ўрнатдилар. 1959 йил февраль ойида имзоланган Совет Гвинея савдо-сотиқ битими СССРдан Гвинея Республикасига қишлоқ хўжалик машиналари, автомобиллар, қора металл прокати, нефть маҳсулотлари ва бошқа товарлар экспорт қилишни кўзда тутади. Гвинея эса, ўз экспортининг традицион бўлиб қолган товарларини, шу жумладан банан, арахис, пальма мойи етказиб беради. Германия Демократик Республикаси ва Чехословакия ҳам Гвинея билан шу хилдаги савдо битимлари туздилар.

Гвинея Республикаси Африка халқларининг мустамлакачилар ҳукмронлигини ағдариб ташлаш учун, миллий мустақиллик учун олиб бораётган курашини актив қўллаб-қувватламоқда. Африкадаги мустақил мамлакатларнинг яқинда бўлиб ўтган конференциясида Гвинея Республикаси Камерун, Того, Сенегал халқларининг мустамлакачиларга қарши курашини қўллаб-қувватлади, Жазоирга мустақиллик берилишини талаб қилди, Франциянинг Саҳройи Кабирда атом қуролини синаб кўриш ниятларини қоралади.

Совет кишилари Гвинея Республикасининг ривожланишини зўр муҳаббат билан кузатиб турибдилар ва Гвинея халқининг ўз мустақиллигини мустаҳкамлашини ва экономикасини юксалтиришини чин кўнгилларидан тилайдилар.

А. ЗВАНЦОВ.

Сасиган помидорлар, беғам раҳбарлар

«ТАШПЛОДООВОЩЧ» ТРЕСТИНИНГ БОШЛИҒИ ЎРТОҚ АЛИЕВАГА МАХФИЙ ХАТ

(Аввало бевақт хат ёзиб, сиз муҳтарам бошлиқни бепарволик уйқусидан уйғотишга журъат этганим учун кечиргайсиз. Уйқу, беғамлик ва йиғилишларда гап сотишни ғоят севишингизни жуда яхши билар эдим. Зотан оромбахш уйқуда ётиб, ажойиб тушлар кўрган пайтингизда тўсатдан сасиган помидор ҳақида гап очиш одобсизлик ҳам бўлар эди.

Лекин нима қилайки, пичоқ бориб суякка етди, сабрим тугади. Ахир халқ ва давлатга бир сўм зарар етказган кишини жавобгарликка тортадиларку!

Эсингизда бўлса керак, ҳали сиз нотиқлик майдонида жавлон ураётган, Сизнинг атрофингиздаги бошқа ўринбосарларингиз ғафлат уйқисида етган бир вақтда Ўзбекистон КП Марказий Комитети ва Республика Министрлар Советининг Тошкент шаҳар аҳолисини картошка ва сабзавот маҳсулотлари билан мўл-кўл таъминлаш ҳақидаги муҳим ва маълум қарори чиққан эди. Афтидан, сизлар кўпроқ гап билан овора бўлиб, ана шу қарор билан танишиб чиқмаган бўлсаларингиз керак. Ваҳоланки, бу қарорда тайёрлаш органлари, айниқса сиз раҳбарлик қилаётган ташкилот зиммасига ҳам талай вазифалар юкланган эди.

Шаҳар атрофидаги колхоз ва совхозларнинг меҳнаткашлари бу қарорга ўзларининг фидокорона меҳнатлари билан жавоб бердилар. Помидор, картошка, қовун-тарвуздан тоғ-тоғ хирмонлар кўтардилар. Шаҳар дўконларини нозу-неъматларга тўкин қилиб ташладилар.

«Ташплодоовощ» трести ва унинг раҳбарлари-чи, Сиз-чи?

Ўзингиз бошчилик қилаётган «Плодоовощ» трестга қарашли базаларда помидорларни тузлаш учун цемент чуқурлари ҳозирланиши, томат тайёрлаш мақсадида қанчадан-қанча қозонлар ҳозирлаш керак эди. Ҳақиқий аҳвол қандай, улар тайёр бўлдими? Йўқ, албатта.

Оқибат нима бўлди?

Шу кунларда сиз раҳбарлик қилаётган базаларнинг кўпчилигида ортиқча помидорлар қабул қилиниб олинаётгани йўқ. Ваҳоланки, далаларда неча минг тонналаб помидорлар ачиб кетмоқда. Колхоз ва совхозлар ўзлари етиштирган помидор ҳосилидан ўндан бирини-гина шу кунларда сотишлари мумкин. Қолганларини нима қилиш керак, ким қабул қилиб олади?

Мен яқинда Калинин районидаги Ленин номли колхоз далаларида бўлдим. 65 гектар ердаги помидор ғарқ пишибди. Ундан кун сайин 70 тоннага етказиб помидор узиб олиш мумкин. Колхоз шундан ўз дўконлари орқали кунига 10 тонна сотиш имкониятига эга. Қолган ҳосилни қабул қилиб олиши лозим бўлган сизнинг 3-базангиз ҳали мутлақо тайёр эмас. Шу кунгача бирон килограмм ҳам помидор қабул қилинмаган. Ваҳоланки ўтган йили шу кунларда неча юз тонналаб помидорлар тузлаб қўйилган, қанчадан-қанча томатлар тайёрланган эди. Афтидан сиз бу йил қишда шаҳар аҳолисини тузланган помидор ва томат ўрнига гап ва ваъдалар билан таъминламоқчисиз, шекилли!

Айниқса базадаги «ишлар» билан танишгач, сизнинг трестнинг бошқа раҳбарларининг ўтакетган беғамлигига яна бир марта ишонч ҳосил қилдим. Икки корпусда ҳар бирига 20 тоннадан помидор кетадиган 24 чуқур бор. Бу цемент чуқурлар ҳалига қадар ремонт қилинмаган, қайси бир анқовнинг буйруғи билан худди ўчакишгандек уларнинг томи ҳам очиб ташланибди. Бу ўринларга ҳозиргача бир грамм ҳам помидор қабул қилиб бўлмайди. Томат қозонлари эса тескари ағдарилиб ётибди. Яна 15—20 кундан сўнг помидор ҳосилининг асосий қисми йиғиштириб олинади. Ундан сўнг бўш қолган чуқурларни силос билан тўлдиришга тўғри келади. Чунки тўйдан кейин чалинган ноғоранинг нима кераги бор? Ёки шаҳар аҳолисини кўк, берч помидорлардан тайёрланган бемаза аччиқ томат билан таъминламоқчимисиз?

Мен 11 ва 13 август кунлари «Назарбек» совхозидаги заготпунктда ҳам бўлдим. У ерда юз бераётган исрофгарчиликларни, неча тонналаб помидорларни машина ва араваларда турганича сув бўлиб оқиб кетаётганини ўз кўзим билан кўрдим ва беҳад ачиндим.

Лекин ўтакетган бепарво пункт мудири Юнусов ҳам гапга чечан экан:

— Жой йўқ, истаган жойинга бориб, шикоят қилавер,— дея навбат кутаётганларни қайтариб юборди.

Бир воқеа эсимга тушиб кетди. Ўтмишда Нишон бепарво деган боқи беғам қатиқчи ўтган экан. У бир куни эрта тонгда туриб, икки хурмача қатиқни олиб бозорга жўнабди. Йўлда кетаётиб «ҳали вақт эрта бўлса керак, пича мизғиб олай» дебди-да, йўл чеккасига ўтиб бапуржа уйқуга кетибди. Икки сутка ухлаб, ўрнидан турса қуёш энди кўтарилиб келаётган экан.

— Хайрият, ўз вақтида турибман, — дебди-да хурмачасини кўтариб, бозорга жўнабди. Лекин бозорда ҳеч ким ундан қатиқ сўрамабди. Одам йўқ эмиш. Суриштирса — бозор бундан икки кун аввал ўтиб кетган экан... Ўша куни Нишон беғам ўз уйқусидан ўзи шикоят қилган экан.

Билмадим, энди сиз маст уйқудан қачон уйғонар экансиз. Нишон беғамга ўхшаб бозорни ўтказиб юбормасангиз дея қаттиқ ташвишдаман.

Эҳтиром билан «УРТЎҚМОҚ».

Йўлда учрар шундайлар ҳам...

Тошкент шаҳар, Октябрь ва Фрунзе районларининг узоқ маҳаллаларида ёз ойларида водопроводда сув бўлмайди, кўча ва майдонлар озода сақланмайди. Бу аҳволдан тегишли ташкилотлар ва маҳаллий совет депутатлари хабар олмайдилар. (Мухбирлар хабаридан).

Сув крандан анча йироқ,
Хонадонлар сарсон, чанқоқ,
Кўчамизда йўқдир чироқ,
Ёзда чангу, қишда ботқоқ,
Маҳаллада аҳвол чатоқ!
Депутатлар буни билса ҳам
Уларга ҳеч қилмас карам.

* * *

Кўчаларда кулу ахлат,
Тўзғиб ётар ўтсанг ҳар вақт.
Камчиликдан олиб дарак
Талаб этсак,
Бошлиқ этгай бошни сарак.

* * *

Билса агар ўз иззатин,
Қилгай эди эл хизматин,
Ваъдалари бўлганда чин,
Кўрар эдик сал ҳимматин.
Кўролмадик,
Ундан хурсанд бўлолмадик.

Ямин ҚУРБОНОВ.

Бемаза таомлар

Илгариги вақтларда одамлар тўйга борсанг тўйиб бор дейишар экан. Энди ана шу мақолни «Дружба» совхозидаги 1-ошхонага қарата айтилган эмасмикан деб шубҳаланиб қолдик. Чунки суюқ ош деб аталган нарса еттита хом пиширилган макорон ва бир коса совиб қолган ёғсиз сувдан иборат. Рагу деб сотаётганлари (айтгани тилинг ҳам бормайди) фақат суяк ва пўсти артилмаган картошкадан иборат. Таомлардаги гўштлар ҳар доим сасиган бўлади. Тунов куни буфетчи А. Саидбеков биз, 150 студентга 200 грамм ўрнига 150 граммдан нон тортиб бериб, ҳақимизни уриб қолди.

Хуллас, бу ошхонадан бирон марта ҳам кўнгил тортар овқатларга тўйиб чиқиб кетганимизни билмаймиз.

А. ГАЙНАЗАРОВ.

Индонезия мустақиллигининг 14 йиллиги

Бундан 14 йил муқаддам мустамлакачиликка қарши олиб борилган узоқ ва жиддий курашдан сўнг Индонезия халқи ўз мустақиллигига эришди ва тараққиётнинг янги босқичига қадам қўйди.

Индонезия жуда гўзал ва қазилма бойликларга бой мамлакатдир. Мана шу гўзал мамлакат узоқ вақтлар мобайнида мустамлакачилар томонидан, айниқса Голландия мустамлакачилари томонидан эзилиб ва эксплуатация қилиниб келинди. Бироқ Индонезия халқи мустамлакачилик сиёсатига қарши узоқ вақтлар мобайнида кураш олиб борди.

Улуғ Октябрь социалистик революциясидан кейин Индонезияда оммавий-сиёсий ташкилотлар тузилди ва Коммунистик партия вужудга келди. 1926—1927 йилларда Ява ва Суматра оролларида аҳолининг мустамлакачилар армияси билан оммавий тўқнашувлари бўлди. Ўша вақтдаёқ Индонезия халқи ўз олдига мустақил Индонезия Халқ Республикасини тузишдек вазифани қўйди. Бироқ мустамлакачилар эрксевар халқнинг бундай ҳаракатларини қурол кучи билан бостирдилар.

Совет Иттифоқининг Гитлер Германияси ва япон милитаристлари устидан эришган тарихий ғалабаси, Индонезия халқига мустамлакачилар панжасидан қутулишга имкон берди. Бироқ, Индонезия мустақил деб эълон қилинганидан кейин ҳам, унинг халқи бир қанча азоб-уқубатларни ўз бошидан кечирди. Мустамлакачилар ёш республикани бўғиб ташлаш учун бир қанча ҳийла-найранглар ишлатди. 1946 — 1949 йилларда тиш-тирноғигача қуролланган мустамлакачиларнинг армияси Индонезия Республикасига қарши уруш олиб борди. Бу урушда ҳам Индонезия халқи жиддий синовларни бошидан кечирди.

Индонезия Республикасига қарши қилинган бу очиқ агрессияда мағлубиятга учраган мустамлакачилар, ёш республикага қарши дўқ ва пўписалар қилиш йўлига ҳам ўтдилар. Индонезия халқи бундай дўқ ва пўписаларга ўз вақтида жавоб берди. Кейинги йилларда Индонезияда чет эл корхоналарини миллийлаштириш соҳасида жиддий иш олиб борилди. Ҳозирги кунгача 300 га яқин Голландия мустамлакачиларининг корхоналари миллийлаштирилди.

Индонезияда ҳар йили 800 минг тонна каучук ишлаб чиқарилмоқда. Бу эса бутун дунёдаги капиталист мамлакатларда етиштирилаётган каучукнинг тахминан 40 процентини ташкил этади. Индонезия бутун дунёда етиштирилаётган хининнинг 92 процентини беради. Индонезия Республикаси олово етиштиришда дунёда иккинчи ўринни ва нефть ишлаб чиқаришда капиталистик мамлакатлар ўртасида еттинчи ўринни эгаллайди. Шунингдек, Индонезия темир, никель, хром ва марганецга ҳам бой мамлакатдир

Империалистик давлатларнинг ана шу бойликлардан ҳеч воз кечкилари келмаётир.

Шу мақсадда улар Суматра ва бошқа оролларда ташкил этилган исёнга ёрдам бердилар ва уни қўллаб-қувватладилар. Яқинда СЕАТО корчалонлари Индонезия чегарасида йирик ҳарбий манёвр ўтказди ва бу манёврлар вақтида Индонезиянинг чегарасини қўпол равишда бузиш ҳоллари ҳам бўлди.

Мана шундай шароитда Индонезиянинг 80 миллионлик аҳолиси ўз кучларини жипслаштириб, мустамлакачиларнинг ҳар хил иғвонайрангларига қарши курашга отланди. Индонезия халқи якдиллик билан 1945 йилги Конституцияга қайтишни, 1945 йилги революцион принципларни қайта тиклашни таклиф қилди. Индонезия Республикасининг президенти Сукарно халқ оммасининг талабини маъқуллаб, махсус декрет билан 1945 йилги Конституцияга амал қилинажагини эълон қилди. Шунинг билан бир қаторда Сукарно бошчилигида Республиканинг янги ҳукумати тузилди.

Индонезия Республикасининг бошлиғи Сукарно ўзининг программ нутқида ҳукуматнинг ва халқнинг ҳозирги кундаги асосий вазифаси мамлакатда мустамлакачилик тузумининг қолдиқларини тўла тугатишдан ва яқин вақтлар ичида аҳолининг озиқ-овқатга ва кийим-кечакка бўлган эҳтиёжларини қондириш, шунингдек, ғарбий Ириандан мустамлакачиларни ҳайдаш, Индонезия халқининг муқаддас вазифасидир деди. Сўнг президент Сукарно, Индонезия Республикасининг 14 йиллик мустақил ривожланишини якунлаб, биз шу йиллар ичида ўз республикамизнинг бирлигини ва мустақиллигини сақлаб қолдик деди.

Янги ҳукуматнинг программаси кенг халқ оммаси томонидан қўллаб-қувватланмоқда. Индонезия Компартиясининг бош секретари Айдит ўз баёнотида ҳукуматнинг бу янги программаси Компартия томонидан ҳам қўллаб-қувватланганлигини айтди. Чунки бу программада озиқ-овқат ва кийим-кечак масаласи ва исёнчиларнинг қолдиқларини яқин вақтлар ичида тугатиш, мустамлакачиликка қарши жиддий кураш олиб бориш масаласи қўйилганди.

Индонезия социалистик лагерь мамлакатлари билан мустаҳкам иқтисодий алоқани ўрнатган. Индонезия СССРдан, Хитой Халқ Республикасидан, Германия Демократик Республикасидан, Чехословакия ва бошқа социалистик мамлакатлардан турли хил асбоб-ускуналар ва машиналар олмоқда.

Совет Иттифоқи билан Индонезия ўртасидаги иқтисодий ҳамкорлик кун сайин мустаҳкамланиб бормоқда.

Индонезиянинг халқаро соҳадаги обрўси ҳам кун сайин ортиб бормоқда. Бандунг конференциясининг тарихий принципларига содиқ бўлган Индонезия Республикаси, халқлар ўртасида дўстлик ва умумий тинчлик ишини мустаҳкамлашда алоҳида роль ўйнамоқда.

Бутун дунёда тинчлик учун курашнинг энг олдинги сафларида бораётган совет халқи, барча халқлар билан биргаликда Индонезия халқини мустақиллик куни билан табриклайди.

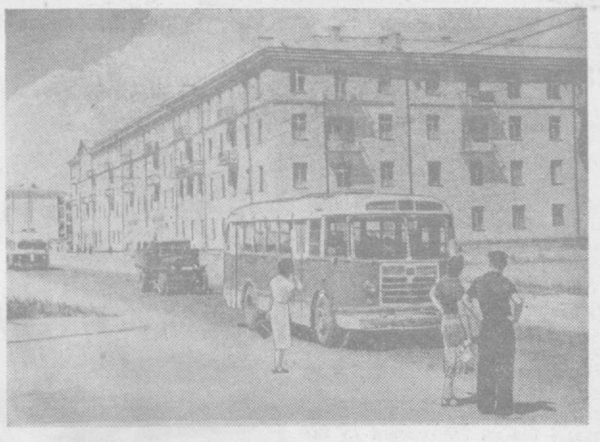

Пойтахтимизнинг Киров районидаги Ново-Московская кўчаси борган сари обод ва кўркам бўлмоқда. Қисқа вақт ичида бу ерда озиқ-овқат, саноат моллари магазинлари, «Энергетик» стадиони, болалар боқчаси, ўрта мактаб, ҳаммом, сартарошхона бинолари қурилиб, фойдаланишга топширилди. Бундан ташқари, кўчанинг икки бетида экскаватор, лак-бўёқ, «Ташкабель» заводларининг ишчи ва хизматчилари учун қурилган кўпқаватли ҳашаматли бинолар қад кўтариб турибди. Суратда: Ново-Московская кўчасида қурилган янги уй-жой бинолари.

М. Нуритдинов фотоси.

Москва ва Ленинград бинокорлари тажрибаларини ўрганиб қайтдилар

Республикамиз қурилиш ташкилотлари партия ходимларининг катта бир группаси яқинда Москва ва Ленинградга қилган сафардан қайтдилар. Улар бу катта шаҳарларга бинокорлар тажрибасини ўрганганн борган эдилар. Шулар орасида Чирчиқдаги 160-қурилиш тресги партия комитетининг секретари ўртоқ Маслов ҳам бор. Партия ходимлари Москва ва Ленинградда олиб борилаётган йирик қурилишларда, қурилиш материаллари корхоналарида ва СССР халқ хўжалиги ютуқлари виставкасида бўлиб, бинокорликдаги илғор тажриба билан атрофлича танишдилар.

Шу кунларда ўртоқ Маслов қурилиш трестининг бинокорлари орасида Москва ва ленинградликларнинг илғор тажрибалари тўғрисида мазмунли суҳбатлар ўтказмоқда. Бинокорлар бу суҳбатдан ўзлари учун кўпгина фойдали нарсаларни олмоқдалар.

Т. СИХАРУЛИДЗЕ.

ЎЗБЕКИСТОН ОЛИМЛАРИНИНГ АЖОЙИБ КАШФИЁТИ

Тошкентда барпо этилган ядро физикаси илмий-текшириш институти ходимлари атом энергиясидан халқ хўжалигида фойдаланиш юзасидан кенг миқёсда тадқиқот ишлари олиб бориб, ажойиб ютуқларни қўлга киритмоқдалар. Улар дунёда биринчи марта тут дарахтлари баргининг озуқалик хусусиятини яхшилашда радиоактив изотоплардан фойдаландилар. Олимлар кобальт — 60 ёрдамида махсус установка орқали тут баргларини бир неча минут нурлантирдилар. Ана шу нурланган баргни еган ипак қурти яшовчан бўлди, пилла ҳосили эса 25 процент кўпайди. Шу билан бирга пилланинг сифати ҳам анча яхшиланди.

Ана шу ўтказилган тажрибалар асосида Ўзбекистон ССР Фанлар академияси ядро физикаси институтининг илмий ходимлари Республика ипакчилик илмий-текшириш институти билан ҳамкорликда ипакчилик хўжаликларида радиоактив изотоплардан амалда фойдаланиш йўллари кўрсатилган тавсияномаларни ишлаб чиқмоқдалар. Бу янги, ажойиб кашфиёт етти йилликда республикамизда пилла етиштиришни янада кўпайтиришга хизмат қилади.

Телевизор экранида

16 АВГУСТДА

12.00. **Рус тилида «Ёшлар клуби» деган эшиттириш ва «Этик кийган мушукнинг янги саргузаштлари» деган бадиий фильм.**

19.00. **Бадиий фильм.**

20.30. **Муқимий номли театрдан «Зафар» номли спектакль олиб кўрсатилади. Танаффус вақтида сўнгги ахборот.**

Бугун «Ташкентская правда» газетасида

Газетанинг бош мақоласи идеология ишлари савиясини яхшилашга қаратилган. Шунингдек биринчи бетда КПСС Марказий Комитетининг навбатдаги Пленуми ҳақида бир қанча хат-хабарлар бор.

Газетанинг иккинчи бетида М. Березовнинг Тошкентдаги 1-пойафзал фабрикасида партия контролининг янги формаси тўғрисида ва қардош, қўшни республикаларда сарлавҳаси остида бир қанча хабарлар берилган.

Газетанинг учинчи бетида Маяковский номидаги Сталинобод театрининг спектаклига тақриз ва Гвинея республикаси тўғрисида справка ёритилган.

Газетанинг тўртинчи бетида областимиз шаҳар ва қишлоқларидан олинган маҳаллий хабарлар босилган.

ОБ-ҲАВО МАЪЛУМОТИ

Кеча Тошкентда ва Тошкент областида ҳаво очиқ бўлди. Кундуз соат 12 да Тошкентда 28, областда эса 28-30 даража иссиқ бўлди.

Бугун Тошкентда ва Тошкент областида ҳаво очиқ бўлади. 32-37 даража иссиқ бўлади.

Редактор ўринбосари: **М. ҚОРИЕВ.**

ТЕАТР ВА КИНОЛАРДА:

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 16/VIII да **Зафар**, 17/VIII да **Нурхон.**

«РОДИНА» (кундуз ва кечқурун), «ФЕСТИВАЛЬ» — кенг экранли фильм **Сампо.**

«ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», (кундуз ва кечқурун», «УДАРНИК» — янги киноповесть **Посёлкадаги бегона.**

«ЎЗБЕКИСТОН» — кундуз ва кечқурун **Посёлкадаги бегона,** кеч соат 10 да **Ўрмон атамани.**

«9 МАЙ» — **Қутлуғ қон** (ўзбек тилида).

«ИСКРА» — кундуз ва кечқурун: I ва 2-залда **Посёлкадаги бегона**, 3-залда **Ота уйи.**

«СПУТНИК» — I-залда кундуз ва кечқурун **Посёлкадаги бегона.**

КАФАНОВ номли — кеч соат 9 да **Посёлкадаги бегона,** кеч 10 яримда **Ўғри хакка.**

«ВАТАН» — кеч соат 9 да **Посёлкадаги бегона,** кеч 10-40 минутда **Ворис.**

«ОКТЯБРЬ» — **Жаноб 420** (I ва 2-серия).

НАВОИЙ номли (қишки) — кундуз ва кечқурун **Асли бундай эди,** кеч соат 9 да **Дала булбули.**

НАВОИЙ номли (ёзги) — **Асли бундай эди.**

Ҳамза номли театрнинг ёзги биносида

16 августда

АШУЛА ВА РАҚС АНСАМБЛИНИНГ

КОНЦЕРТЛАРИ

Концертда: Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар **Меҳри Абдуллаева, Ҳамро Абдуллаев,** VI Жаҳон фестивали лауреати **Акбар Мўминов** ва солистлар қатнашади.

Ҳамза номли театрнинг ёзги биносида

17 августда

ЎЗБЕКИСТОН САНЪАТ УСТАЛАРИ

иштирокида

катта концерт

Концертда: Ўзбекистон радиоси солисти **Карим Мўминов,** Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар **Меҳри Абдуллаева, Эргаш Шукруллаев, Аюб Қодиров.** VI Жаҳон фестивали лауреати **Акбар Мўминов,** солистлардан **Тўхта Йўлдошева, Холисхон Қодирова, Эргаш Йўлдошев, Қумри Қодирова, Латофат Аҳмедова, Манзура Жувонмардиева, Тоштемир Шарипов, Риҳси Баширов, Ғафур Азимовлар** қатнашади.

Концерт кеч соат 9 да бошланади. Билетлар сотилмоқда.

Тошкентдаги 1-АВТОБУС ПАРКИ

шоферлар малакасини III классдан II классга оширадиган қисқа муддатли

КУРСГА

камида 4 йиллик иш стажи бўлган

III КЛАСС ШОФЕРЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Ўқиш муддати 2 ой. Қабул қилинганлар стипендия билан таъминланади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Луначарский шоссеси, 50-в уй, кадрлар бўлими. Телефон — 27-307.

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЕТ АДРЕСИ: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси № 26 **РЕДАКЦИЯ БУЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ:** коммутатор — 26334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 140. Пропаганда бўлими — 34808, 136. Совет қурилиши бўлими — 136. Адабиёт ва санъат бўлими — 29040. 135. Қишлоқ хўжалик бўлими — 29040.135. Саноат ва транспорт бўлими, маданият бўлими — 34048, 132. Хатлар бўлими — 34048. 156. Маҳаллий ахборот бўлими — 34048. 132. Секретариат — 29040 50 Эълонлар бўлими — 28142.

Р. 07778. «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. Нашр. Б-1658.